

کلیا ہا ورینہ فی

کلیا ہا ورنیہ

نوسہر: باخان وشیار

پڻاسي ڪٽيب:

ناوي ڪٽيب: ڪليلي هاوريه تي

نووسين: باخان وشيار

پيدا چونه وه: ماموستا مهريوان نه حمه د

بابه ت: گه شه پيداني مروئي

ديزايي بهرگ: ANQ

ديزايي ناوه روڪ: ANQ

ژ. لاپه ره: . . .

چاپ: چاپي يه كه م

تيراژ: ۱۰۰۰ دانه

سالي چاپ: ۲۰۲۳ ز

چاپي: چاپه مه نبي نه ستيره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی :

سوپاس و ستایش بۆ خودای دلۆقان و دروود و سلاو له
خانه دانترین ئاده میزادی سهر زهوی پیغه مبه رمان دروودی
خودای له سه ریئت. ئەم کتیبه هه ندیک له رازه کانمه که بۆ
به هیژکردنی نیوان و روحیه تی ههر جوړه هاورییه تییه ک
نوسیوممه. پیش هه موو که سیك هاوری ئازیزه کانی خۆم
تایبه ترینه کانی ژیانم ئەوانه ی که به قسه و به کردار بۆمیان
سه لماند که هاوریین. ریزو سلاویکی وه فاداریش بۆ ئەو هاورییانه ی
خیانه تیان کرد له پاکي و بیگهردی په یوه نندییه که یان!!

من له ته مه نیکی که می گه نجیدام به لام ئەم کتیبه وه ک
جوانترین ئەزموون و یادگاری بۆ ژیانم دهنوسمه وه. له کویتایدا
هیواخوایم ئەوانه ی ئەم کتیبه ده خویننه وه چیرۆکی و هه بگرن و
خۆشترین یادگارییه کانیان به یئیتته وه یاد.

نوسهر

هاورپى

مرؤف دواى ئەوەى دەگاتە تەمەنىك، كەلە كۆمەلگەى خېزانەكەى دېتە دەرەوۈ ئاشناى كۆمەلگەى دەرەوۈ دەبىت، مەولەدەدات خۇگونجاندىن دروست بىكات لەنىوان خۇى و ئەو كەسانەى، كەلە دەورۈبەرىدان وردە وردە مەولى دروستكردىنى پەيۈەندى دەدات لەنىوان خۇى و ماوپۇلەكانى لە قوتابخانە دواترىش لەنىوان خۇى و مامۇستاكانىدا.

ئەوكاتە لەگەل پېۋىستى بۇ خويندەكەى و قسەكردىن و تېكەلېۋون دەتوانىت كەسىك، وەك هاورپى خۇى دەستنىشان بىكات.

لەگەل گەورەبوۋنى تەمەنىدا و بېرىنى قۇناخەكانى خويندىن ئاشنابوۋنى بەخەلكى زياتر دەبىت و مەستكردىن بە بەرپىسارىيەتى لا گەورەتر دەبىت.

كاتىكىش كەدەگاتە قۇناخى زانكۆ و پەيمانگا و دەبىتە خاۋەنكار دەبىت بزانىت كەكى وەك هاورپى نىك مەلدەبىرئىت بېگومان كاتىك لەو قۇناخەدايت پېۋىستت بەناسىن و تېكەلېۋونە لەگەل خەلكى زياتر بۇ ئەوۋە شتى زياتر دەربارەى مەموو بواريك و مەموشتىك بزانى و فېرىتت و پەيۈەندى هاورپىيەتت بەمىز دەبىت و دەبىتە كەسىكى پەسند لای مەموۋان، بەلام

کاتیڭ که خۆت به دوور ده گری له هاو پۆله کانت تیڭه ئی
که سانیڭی زۆر نابیت ده و روبه ره که ت وا هه سته ده که ن، که
که سیڭی له خۆبایت، یان خۆبه زل زانی ئه گهر که سایه تیت له
راستیشدا وانه بیټ ئه وان وا مه لته ده سه نگین.

بۆیه پێویسته هه م که سیڭی که که سایه تی خۆت بپاریزی
هه م پێویسته تیڭه لیبونیڭ له نیوان تۆو ده و روبه رت هه بیټ
به لام له سنوریڭی دیاریکراودا چونکه تۆ پێویستت به ئه وان
ده بیټ جا به هه ر هۆکارێک بیټ به هۆی کاره که ت یان
خویندنه ک ه ت.

هونه‌ری هاوړی گرتن:-

۱- نه‌گه‌ر ده‌ته‌وټ خه‌لکی گرینگیت پټېده‌ن و خوشیان بویت
نه‌وا پټش نه‌وه خوت گرینگیان پټېده‌و خوشه‌ویستی خوتیان بو
دەرپر نه‌وکات ده‌بینیت، که نه‌وانیش گرینگیت پټېده‌ده‌ن.

۲- مه‌میشه‌ ده‌م به‌ خه‌نده و پرو خوشبه‌ مه‌ولېده‌ که به
زهرده‌خه‌نه‌کانت سه‌رنجی به‌رامبه‌ره‌که‌ت پراکټشی و خوشیان
بووټیت.

۳- مروف ناوه‌که‌ی له‌ مه‌موو شتیک لا خوشه‌ویستره‌ بویه
مه‌ولېده‌ ناوی که‌سه‌کان له‌به‌رېکه‌ی، که ده‌یانبینیت و له‌کاتی
قسه‌کردندا به‌زوری ناویان به‌ینیت چونکه‌ پټی خوشحال ده‌بن.

۴- مه‌میشه‌ قسه‌ له‌سه‌ر نه‌و بابه‌تانه‌ بکه‌ که‌ حه‌زوو خولیا
به‌رامبه‌ره‌که‌ته، بو نمونه‌ نه‌گه‌ر نه‌وکه‌سه‌ ماموستایه‌ نه‌وا
مه‌ولېده‌ دهرباره‌ی نه‌و شتانه‌ قسه‌ بکه‌یت که‌ په‌یوه‌ندی به
پسپورپه‌که‌یه‌وه‌ مه‌یه، وه‌ک پرسیار دهرباره‌ی ناستی خویندن و
گرینگی په‌روه‌رده‌ له‌ قوتا‌بخانه‌کان و هتد.

۵- گوینگریکی باشبه‌ و به‌یل به‌رامبه‌ره‌که‌ت دهرباره‌ی خوی
قسه‌ت بو بکاو توش مه‌ولده‌ کاتیک که‌ قسه‌ت بوده‌کات

پرسیاری لیبکهیت دهرباره ی ئه و بابته ی که قسه ی له سه ر ده کات.

۶- وشه گه لپکی وهک (سوپاستده که م، ببوره، یژه حمهت، ...) زۆر به کار بهینه له قسه کانت نیشانه ی ریزگرتنی تویه له به رامبه ره که ت.

۷- ریزی به رامبه ره که ت بگره با وا هه ست بکات که گرینگه له لات.

۸- واز بهینه تا به رامبه ره که ت قسه کانی خۆی ده کات و به جوانی گوپی لیبگره هه رگیز قسه ی پئ مه بره.

۹- (به که سیکی باش ناوی به رامبه ره که ت بهینه هه وڵده دات که سیکی باش بیّت) واتا هه میشه وه سفی به رامبه ره که ت بکه و هانیبه له و شته ی که تیایدا که میک باشه بۆ نمونه، که سیك مه ندیک له هونه ری وتاریژی باش بیّت و تۆش بلپیت به راستی زۆر به جوانی قسه ت ده کرد بروام نه کرد به وشپوهیه زیره کبیت، ئه وکات ئه وکه سه ش دلی زۆر خوشده بیّت و هه وڵده دات راهینانی زیاتر بکات و زیاتر مه ولی بۆ بدات و هه له کانی پیشوی راستبکاته وه و تییدا سه رکه وتوو بیّت ته نانه ت ئه گه ر خوشی

بەم شىۋەيە باش نەبوۋىت، بەلام ھاندانەكەي تۆزۈر
گرىنگدەيىت بۆي.

۱۰- كاتىك كەسەك مەلەيەك دەكات ھەمىشە ۋا پىشانى بدە،
كە چارەسەرى مەلەكەي ئاسانە ۋە مەلەكەي لا گەۋرەمەكە،
بەلكو ببە بە ھىۋا بۆي ۋە ھانىبەدە تازياتر خۆي باشبكات.

۱۱- لە قسە كردندا ھەرگىز رەخنە مەگرە ۋ لۆمە ۋ باسى
خراپەي كەس مەكە لە جياتى ئەوانە باسى چاكەكانى بكە،
چونكە ھەركەسەك لە شتەكدا لە ئىمە باشتەرە بۆيە ھەۋلەدە
باسى ئەۋستە باشەي بكەيت.

۱۲- دوربەكەرەۋە لە دەمەقائى مەھىلە ھەرگىز دەمەقائى
دروستىت بەلكو ھەۋلەدە بە گفتوگۆي ھىمانانە ۋ لەسەرخۆيانە
كىشەكان چارەسەر بكەيت.

۱۳- ھەركاتىك مەلەبۇي ئەۋە دان بەھەلەي خۆتدا بنى زۆر
ئاساييە ھەموو كەسەك مەلەك دەكات بەۋشۋەيەش جوانتر
دەبىت لەپىش چاۋي بەرامبەرەكەت.

۱۴- دووربەكەرەۋە لە خۆبە زل زانى ۋ عىنادى لە گفتوگۆدا ھەۋلەدە
بە مىشكىكى كراۋە ۋ فراۋان بىر لە بابەتەكان بكەيتەۋەۋە راى
گشتى قىۋلەكەيت.

۱۵- ھەرکەس خاوەنی بیروبوچونی جیاوازی خۆیتى بۆیە ئاساییە ئەگەر لەسەر بابەتێک لەگەڵ بەرامبەرەکت ھاوڕا نەبۆیت و ئەگەر ھەلەش بوو ئەوا ڕووبەرۆو پێی مەلێ تۆ ھەلەیت و ڕێز لە ڕاو بوچونەکانی بگرە.

۱۶- لەکاتی قسەکردندا ھەمیشە بە نەرمونیانی قسە بکەو دوور بکەووە لە زمانی زبیری قسە کردن و تورپیی، چونکە دەبیته ھۆی نەمانی متمانە و خۆشەویستی خەلکی.

۱۷- ھەولبەدە ھەمیشە خۆت لە جیگەى بەرامبەرەکت دابنێیت و پاشان بریار بدەیت لەسەر کێشە و مەسەلەکان، چونکە لەوانەییە ھەق بە ئەو بێت و تۆ ھەست نەکەیت بەلام کە لە ڕوانگەى ئەو ھەو ڕوانیتە کێشەکان ئەوکات لەوانەییە لێ تیبگەیت و ھەق پێبدەى.

۱۸- لە ھەلە و کەموکورتی بەرامبەرەکت خۆشبە و بەرلەو ھى بیر لە ھەلەى ئەو بکەیتەو ھى بیر لە ھەلەى خۆت بکەرەو تا بزانی ھەموو کەس ھەلە دەکات بۆیە کەس لەبەر ھەلەییەک مەسەرەو لە ژيانەت.

۱۹- کاتیێک دەتەوێت بەرامبەرەکت شتێکت بۆ بکات ئەوا ڕاستەوخۆ، وەك فەرمان داوای ئەو شتەى لێمەکە بۆت بکات،

بەلكو لە شۆەى پۆشنیارىك دەربەرە باشترە، چونكە كەس
هەزناكات فەرمانى بە سەردا بكرۆت.

٢٠- مەوۆبە ئەو شتەى، كە داواى دەكەيت لە بەرامبەرەكەت
خۆشەوێست و بەنرخى بكەيت لەلای وەك ئەوەى باسى گرینگی
و سودى ئەوكارەى بۆ بكەيت تا زیاتر هەزىكات ئەو كارە
ئەنجامبەدات.

چۆنلەپ ھاۋىي گرتىن:-

۱- ديارىكردىنى ئەۋكەسەي كەدەيىتە ھاۋىيىت:

گرىنگىرتىن شىت كە پىۋىستە بىكەيت لەكاتى دروستكردىنى ھاۋىيەتى لەگەل كەسىك ئەۋەيە، كەسەرنجى بۇلای خۇت راکىشى و ۋاي لىيكەي كە تۇ دەتەۋىت بى بەۋكەسەي كە لە ئەۋەۋە نىكەۋ دەتۋانىت لى تىبگەيت و لە خۇشى و ناخۇشى لەگەلىدايىت.

ۋە ئەۋەي كە پىۋىستە تۇ بىزانىت ئەۋ ماۋەيەي كە كاتى لەگەل بەسەر دەبەيت كاتىك، كە قسەي لەگەل دەكەيت بزانىت، كە ئايا ئەۋىش دەيەۋىت بىيىت بەۋ ھاۋىي نىكەي كە لىت تىدەگات بە پى كات بۇت دەرەكەۋىت كە ئەۋكەسىكى چۇنە، ۋە لىكتىگەيشتى نىۋانتان تا چەند كاريگەرى دەيىت لەسەر بەھىزبۈۋى ئەم پەيۋەندىيە و دروستبۈۋى متمانەي زياتر بە يەكترى مەۋۋ ئەمانەت لە ماۋەيەكى كەم بۇ دەرەكەۋىت.

۲- خالى لىكچۈۋن لە نىۋانتان (لىكتىگەيشتن):

دەيىت بزانىت كە خالى ھاۋەش چىە لە نىۋانى تۇۋ ئەۋكەسەي كە ۋەك ھاۋىي مەلتىبىزاردۋە زۇر جار لىكچۈۋنى تابەتمەندىيەكانى نىۋانتان دەيىتە ھۇي فراۋانبۈۋنى پەيۋەندى بۇ نمۈۋنە تۇ ھەز بە خۇيىندەۋەي كىتب دەكەي ھاۋىيەكەشت

به مه مان شیوه وهک تۆیه یان مهردووکتان رقتان له سهیرکردنی
فیلمه نهوهش وادهکات که قسهو گفتووگۆی نێوانتان زیاتر
پیکبیت له باسکردنی بابتهی بهسودوو زانیاردان بهیهکتری
دهربارهی نهو شتهی که شارهزاییتان لێ مهیه.

۳- تهواوکهری یهکتری:

زۆرجار ئهم قسهیه له نێوان دوو هاوڕێی نزیك به کاردیت، که
دهلێن ئێمه تهواوکهری یهکترین له نهجامدانی مهموو کارێک
یان نهگهر یهکێکمان شارهزایمان یان زانیاریمان درباره
شتێک نه بێت وه نهوێتر زانیاری له سهر مه بێت نهوا بهراستی
دهتوانن ببن به تهواوکهری یهکتری بۆ نمونه له نهجامدانی
ئه رکێ ماله وه له وانهیه مه ریه ک لهو دوو هاوڕێیهی له یهکێک
له وانهکان ئاستی بهرز بێت بۆیه له کاتی تاقیکردنه وه یان
نهجامدانی ئه رکێ ماله وه دهتوانن هاوکارێکی باشی یهکترین.

وه ئه‌و شته‌ی که پۆیسته هه‌موو هاوڕێیه‌ک بیکه‌ن له‌کاتی
 نه‌مانی په‌یوه‌ندی نیوانیان ئه‌وه‌یه که ده‌بێت هه‌رچییه‌ک له
 نه‌هێنه‌کانی یه‌کتیه‌ له‌ نیوانیان بیپاریزن و ڕیزی ئه‌وکاتانه‌ بگرن
 که ئه‌وان ڕۆژیک له‌ ڕۆژان هاوڕێی وه‌فاداری یه‌کتی بوون وه
 شانازیی پۆیه‌ بکه‌ن و یادگارییه‌کانی نیوانیان، وه‌ک ڕۆژیک لای
 خۆیان به‌یڵنه‌وه، وه‌ ئه‌گه‌ر به‌هۆی هه‌له‌یه‌که‌وه‌ په‌یوه‌ندی
 نیوانیان پچه‌راپێت ئه‌و هه‌له‌یه‌ نه‌کات به‌ خالی لاوازی و کاتیکی
 که باسیان کرد به‌خرابی لای خه‌لکی باسینه‌کات، ئه‌گه‌ر
 پرسجاری ئه‌وه‌شیان لێکرد که که‌سیکی چۆنه‌ تۆ پیشتر هاوڕێی
 ئه‌و بوویت! ئه‌وا وه‌سفی باشیه‌کانی ئه‌و بکه‌و باسی لایه‌نه
 خراپه‌کانی مه‌که، چوونکه‌ له‌وانه‌یه‌ ئه‌و هه‌مان ئه‌و که‌سه‌ی
 پیشوو نه‌ماپێت، که ئه‌و هه‌لانه‌ی کردوو به‌لکوو له‌وانه‌یه
 ئێستا بووبێت به‌ باشترین که‌س.

پایه‌کانی هاورپیه‌تی:-

۱- به‌شیک له‌خه‌لکی مه‌رجی ئه‌وه بۆ هاورپیه‌تی داده‌نێن، که ده‌بی‌ت له‌ پرووی پایه‌ی کۆمه‌لایه‌تی یه‌کسانین واته‌ ده‌وله‌مه‌ند بی‌ت به‌ هاورپیی ده‌وله‌مه‌ند مه‌ژاریش هاورپیی مه‌ژار، به‌لام ئه‌وه بیرکردنه‌وه‌یه‌کی مه‌له‌یه، چونکه هاورپیه‌تی په‌یوه‌ندی نییه به‌ده‌وله‌مه‌ندی و مه‌ژاری، به‌لکو په‌یوه‌ندی مه‌یه به‌مه‌رمه‌ندی له‌ بواره جیاوازه‌کانی ژیان و له‌یه‌کتری تیگه‌یشتن پاسته‌ ئه‌وه که‌سه‌ی ده‌وله‌مه‌نده پاره‌داره به‌لام ئه‌وه‌ی مه‌ژاره رهنه‌گه به‌مه‌ردار بی‌ت.

۲- یه‌کیکیتر له‌ پایه‌ مه‌ره گرینه‌گه‌کان بۆ دروستبوون و مانه‌وه‌ی هاورپیه‌تی ریزگرته‌، که تۆ پێویسته ریز له‌ هاورپیکه‌ت بگری‌ت کاتی‌ک تووشی رووداوێکی ناخۆش ده‌بی‌ت له‌ پێش چاوی هاورپیکانی‌ترت کاتی‌ک که‌ ئه‌وان پێی پێده‌که‌ن تۆ وه‌ک ئه‌وان مه‌که به‌لکوو پشتگیری لێ‌بکه، بۆ نمونه هاورپیکه‌ت له‌ شوینیکی گشتی به‌رده‌بیته‌وه و مه‌مووان پێی پێده‌که‌ن ئه‌وه تۆ پێویسته برۆیت یارمه‌تی بده‌یت و ده‌ستی بگری‌ت پێی بلی‌ت من مه‌میشه له‌گه‌لت ده‌بم ئه‌وه‌کاته تۆ ئه‌وت کردووه به‌ دلخۆش‌ترین مرو‌فی دنیا.

۳- یه کیکتر له پایه کانی هاورپیه تی ریزگرته له راو بوچوونه کانی هاورپکه ت نه وکاته تو ده بیت به که سیک که هم ریزی خوت هم ریزی نه ویشته گرتوو نه گهر بوچوونه کانیشی مه له بوو نه وه تو ده توانیت به شیوازیکي جوان پیی بلیت، که بوچوونه که ت باش نییه، وه هه رگیز هه ولی نه وه مه ده که سیکی خو په رست بیت و راو بوچوونی خوت زال بکهیت به سه ر رای نه وانیت، چونکه نه وکاته هه مووان رقیان لیتده بیت وه بویه مه مووکات هه ولبدنه که له نه نجامدانی هه ر شتیک که بو به رژه وهندی گشتی بوو راو بوچوونی هه مووان وه رگیت نه وکاته هه مووان سوپاسته که ن و ده ستخو شیت لیده که ن.

۴- یه کیکتر له پایه کانی هاورپیه تی بریتیه له خوت که نایه تو له پرووی رهفتاره وه که سیکی نه رموونیا نیت یان که سیکی توره و زوو هه لچویت پیو یسته که سیکی نه رموونیا نیت تا لای هه مووان خو شه ویست بیت، هه روه ها پیو یسته که سیکی ساده بیت و جیاوازی نه کهیت له نیوان هیچ که سیکی وه به بن جیاوازی یارمه تی هه مووان بدهیت.

۵- یه کیکتر له پایه کان نه وهیه که هه ولبدنه هه رشتیکي باش، که خوت به دهستی دینی به هه مان شیوه بو هاورپکه شت پیت خوشبیت که به دهستی دینیت نه وکاته تو به که سیکی

خۆپەرستوو بە خیل دانانرئیت بە رامبەر ھاوړیکەت بە لکوو
باشترینی ئەو بوو، چونکە یەکیک لە دەردە کوشندەکانی ئەو
سەردەمە خۆپەرستیە خەڵکانیکی کەم مەیه کە مەستی
خۆپەرستی لە ناخیدا نەبێت.

راز و نیازی ھاورییەتی:-

مەبەستم لە راز ئەوەیە کە تۆ چۆن بیر لە ھاوڕێکەت دەکەیتەو
یان بەکەسیکی چۆن مەزەندە دەکەیت لە میشتکی خۆتدا یان
ئەگەر خەڵک پرسیارت لێبکەن کە ئەو کەسیکی چۆنە چۆن
وەلامیان دەدەیتەو؟

تۆ پێویستە لە سەرت مەمووکات ھاوڕێکەت بەرز بنرخینی لای
ھاوڕێکانیترت و لای خەڵکیتر ئەگەر مەلەیه کیشی مەبوو ئەوا
پێویستە لە سەر تۆ ئەو مەلەیهی بۆ پەردەپۆش بکەیت و پێی
بلیت کە مەلەیهی چابکات چونکە لای خەڵک پەسند نییە،
و ئەگەر تۆ وابکەیت لەگەڵ ھاوڕێکەت ئەوا تۆ ریزی ئەو
ھاوڕێیەتیە گرتوو و پاراستوو ئەویش زیاتر خوشیدەویی و
گرینگیت پێدەدات و لە رۆژە خوش و ناخوشەکان ئەو لەگەڵت
دەبێت.

رازی ھاوڕێیەتی داوای زۆر شتی ئەرێنیت لێدەکات کە گرینگە تۆ
مەمووکات پالپشت و کاریگەر بیت بۆ دەورووبەر و ھاوڕێکان
پێویستە هانیان بدەیت لە ئەنجامدانی هەر کاریکی باش وە
رێگریان لێ بکەیت لە ئەنجامدانی کاری خراپە، مەولبەیت کە
رەفتارە خراپەکانیان لێ دوور بخەیتەو وەک (خۆپەرستی،
خۆبەگەورەزانی، رق، چەندین رەفتاریتری نەشیاو) ئەگەر

هەریە که مان هەوڵ بو ئەو بەدەین که بەرامبەرە که مان رابینین
لە سەر ئەو هەوی که کاری خراپ ئەنجام نەدات وە قسە ی خراپ
نە کات لە بەرامبەر هەر که سێک لە کۆمەڵگە ئەوا تۆ کۆمەڵگات
پاراستوو لە زۆر شت.

وهفای هاورپیه تی:-

وهفاداری یه کیکه لهو سیفه تانه ی، که وا له مرؤف دهکات
خۆشه ویست پیت لای هاورپیکانی و لای خه لکی.

وهفای هاورپیه تی کاتیک دهرده که ویت، که تو ته نها له کاتی
خۆشیه کان لای هاورپیکه ت نیت به لکو ئه وکاتانه لای ئه و ده بیت،
که پئویستی پیت مه یه و تووشی ناخۆشیه ک بووه، ئه گهر
نمونه یه ک به یینه وه له سه ر سیفه تی وهفاداری پیغه مبه رمان
صلی الله علیه وسلم، له جه نگی به دردا کاتیک پیغه مبه ری خودا
صلی الله علیه وسلم راویتی به هاوه له کانی کرد به ته ماشا کردنی
گۆرانکاریه کانی ناوچه که، پیغه مبه ری خودا صلی الله علیه وسلم
یه که مین دانیشتنی شورای بالای له ئیسلامدا ریکخست،
دۆخه که ی بو یارو یاوه رانی خۆی باسکرد و بۆی پونکردنه وه،
پیکه وه دیدگیان گۆریه وه، گروپیک له وان دلیان که وتبوه له رزه
ده ترسان له هه یبه تی جه نگی، به لام ابوبکر هه ستایه وه و
قسه گه لیکی ریکو جوانی کرد پاشان عومه ر هه ستایه وه و
قسه ی باشی کردو دواتر میقدادی کوری عه مر هه ستایه وه و
وتی: ئه ی پیغه مبه ری خودا صلی الله علیه وسلم، ئیمه وه ک
نه وه کانی اسرائیل پیت نالین (برۆ خۆت و خودا که ت شه رپان
له گه ل بکه و ئیمه ش لیڤه داده نیشین) به لکو ئیمه ده لین: برۆ

ئىمەش لەپىشتى تۆين، سوپىند بەخودا ئەگەر بماننپىت بۆ
 (بەركول غىماد كە لە يەمەنە) ئەوا بەپى سى و دوو بە شمشىرەو
 لەگەلت دىين، پاشان پىغەمبەرى خوداش صلى الله عليه وسلم
 قسەى باشى بۆ كردن و دوعاى خپرى بۆ كردن.
 كە ئەمە وەفادارى هاوئەلەكانى پىغەمبەرە صلى الله عليه وسلم
 كە وەك نەوئەى اسرائيليان نە كرد موسا بەتەنھا جى پەيلن بەلكو
 لەپىشتى پىغەمبەرەو صلى الله عليه وسلم وەستان.

هاورې دهبته هوکار بو سرکه وتنه کانت:-

مهريه که له ئيمه بو نه نجامدانی مهر کارېک، که بمانه ویت بیکهین و چه زوو خوليامان لې مهيه و لې به مره مه ندين ترسيکمان بو دروست دهبته له نه نجامدانی.

يان ترس له قسه ی خه لکی، که دهرسیت قسه ی خه لک کارت تيبکات و په شيمانت بکاته وه له نه نجامدانی نهوکاره ی که خوت خولياته دته ویت پې بگهیت، يانیش ترس له به ددهست نه مینانی ئامانجه که ت له وهی که تو زورترین مه ولی خوت بدهیت و نه توانیت به ددهستی بهینی واته مه وله کانت بې سودبوون، له وکاته دا بو رزگار بوون له و ترسانه و ترس له زور شتیریش پيوستت به پالپشتیه کی گه وره یه نه ک له ناو خیزان پيوستت به که سیکی دهره وهی خیزانه که ته نه ویش کو مه لگایه پالپشتیکت هه بیت که به رده وام قسه ت له گه ل بکات و هانت بدات، چونکه کاتیک نه و ترسانه کار له تو ده کات تو به خوت ده لیت من که سیکی سه رنه که و تووم که سیکی شکستخواردووم که سیکم، که ناتوانم هېچ کاتیک به ئامانجه کانم بگه م نه وکاته ی تو نه و بیرکردنه وانه ت دروستکرد نه وه به راستی تو ناتوانیت بیکهیت، چونکه تو خوشت بوویت به هوکاری دروستبوونی شکست له خوت، به لام کاتیک هاورپکه ت

بەردەوام پۈتۈلۈپ تۇرۇپ سەرگەرتۈرۈپ دەتوانىپ تۇرۇپ كارە بىكەيت
 ۋە ھانت دەدات بۇ ئەۋەدى تۇ ھەۋلى بۇ بىدەى بۇ ئەۋەدى كارى
 لەسەر بىكەيت، ئەۋكاتە تۇ ھەست بە متمانە بە خۇبۈۈنۈكى
 گەۋرە دەكەيت لە ناخدا ۋە بە خۇت دەلۈپت كە وشەى مەھال
 بوۈنى نىيە من دەتوانم ھەموو شتۈك بىكەم، كە لە تۈنلەمدا
 ھەيە ئەۋكاتە ھەستەكانت ۋاتلۈدەكەن كە تۈبۈكۈشۈپ ۋە
 ھەۋلۈدەيت بۇ بەدەستەھىنانى ۋە لە ئاست قسەى خەلۈكى
 گۈپۈيەكانت نابىستىن ۋات لۈدەكات سەرگەرتۈپ ۋە بىكەيت بە
 خەۋن ۋە ئامانجەكەت ۋە بەدەستى بېھىنى، ئەۋكات بە ھەموۋانى
 نىشانىدەدەى، كە ھىچ كات وشەى مەھال بوۈنى نىيە ۋە منى
 ئادەمىزاد خۇدا ۋاى خۇلقاندوۈم كە تۈنلەم بەسەر ھەموو
 شتۈكدا ھەيۈپ ۋە رۈچكەۋ رۈگرەكانى بەردەم سەرگەرتۈپ
 تۈبۈكۈشۈپ.

ببه به هاوړپي رۆژه ناخۆشه‌كان:-

مه‌ركه‌سيك ئه‌گه‌ر بيه‌ويت لاي خه‌لكي و هاوړپكاني په‌سند بيت
ئه‌وا پيويسته له‌كاتي ناخۆشيه‌كانيان هاوكار و هاو خه‌ميان
بيت.

ئاساييه ئه‌گه‌ر له رۆژه خوښه‌كاني ژيانيشيدا نه‌يتواني له‌گه‌لي
بيت به‌لام ئه‌و كاته هاړپي پي ده‌وترپت هاوړپي راسته‌قينه‌كه
توشي ناخۆشيه‌ك ده‌بيت و دپت به‌هاناويه‌وه، ئه‌وكات هاوړپكه‌ت
مه‌ست به‌هه‌بوني كه‌سيك ده‌كات له ژياني كه له‌خه‌مي
ئه‌ودايه‌وه ده‌يه‌ه‌ويت يارمه‌تي بدات وه مه‌ست به‌دلخۆشيه‌كي
زور ده‌كات، نمونه‌ي هاوړپي يان مروفي باش كاتيک دهرده‌كه‌ويت
كه توشي پرووداويك ده‌بيت و يان كه‌سيكي نازيز له‌ده‌ست
ده‌ده‌يت ئه‌و به‌وپه‌ري گرینگی پيدان و دل‌دانه‌وه‌ت له‌لات
ده‌ميني‌ته‌وه تاوه‌كو به‌سه‌ر هه‌موو ناخۆشيه‌كان و ئاسته‌نگه
قورسه‌كاني ئه‌و پرووداوه‌دا زال ده‌بيت خوداي گه‌وره هه‌موومان
به‌نازاره‌كاني ژيان تاقیده‌كاته‌وه تاوه‌كو بيته‌وه وانه‌يه‌كي
ئاگاداركه‌وه بو ئيمه‌ كاتيک به‌سه‌ر ئاسته‌نگه‌كاندا زال ده‌بيت
ئه‌وكاته به‌هيڙي خوت بو دهرده‌كه‌ويت.

ده‌لپن مروف له‌ژياني هه‌تا ناخۆشي زياتر ببيني‌ت به‌هيڙتر ده‌بيت
وه‌ك ئه‌وه‌ي كه تووشي نه‌خۆشيه‌ك ده‌بين بو جاري دووه‌م كه

دووبارە تووش دەبینەو بەرگری پەیدا دەکەین بە ئاسانی
 وەریدەگرین و تێدەپەرێت، بۆیە پێویستە لەسەر ئێمە، کە نرخ
 هاوڕێیەتی بەرز بنرخین، چونکە کاتیگ تۆ ئاوا باش دەبیت بۆ
 هاوڕێکەت و کەسە نزیکەکانی ژيانت یارمەتی دەدەیت تۆش
 رۆژێک دیت، کە پێویستت بەو دەبێت کە سێک یارمەتیت بدات
 و لات بێت، چونکە مەموومان لە ژيانمان توشی ناخۆشی دەبین
 و پێویستمان بە کەسێک دەبێت، کە یارمەتیمان بدات.

رق و كينه:-

رق مه ستيكه، كه دهبيته هوۋى دوورخستنه وهت له خه لكى و خو به زل زانى.

رق و كينه هه نديكجار له بنه رته پهره ردهى دايك و باوك وه هه نديك جاريش به هوۋى جياوازي له راو بو چون و قبولنه كردنى رايه كانى يه كترى پرووده دات، هه ريه كه مان به شيوازيك و له ژينگه يه كى جياوازي خيزاندا پهره رده بوين، هه ربويه هه نديك جار رق و كينه دهبيته هوۋى (قبولنه كردنى يه كتر و ركا به رايه تى و توانج و قسه ي رهق)، بو نمونه كاتيكت تۆ له گه ل هاورپكانت پلان بو گه شتيك داده نين و له سهر ئه وه كيشه دروست دهبيت كه بو گه شته كه يان سهردانى كوئ بكهن له و كاتانه دا ناكوكى ده كه ويته نيوانتان وه بو ئه وهى ئه و شته پروونه دات پيوسته برپار له سهر شوينه كه بدرت به دهنگى زورينه شوينه كه دياربكرت، هه تاوهك و كهس قسه ي خوۋى نه سه پينت به سهر قسه ي ئه وانيتر، چونكه ئه گهر واييت هه موان رقيان له و كه سه دهبيته وه، وه بو ئه وهى خه لك رقى ليت نه بيته وه و خوشيان بويت پيوسته رنز له راو بو چونى هه موو كه سيك بگريت، ئه و نمونه يه له سهر هاورپه تى نيه به لام نمونه يه كى زور جوانه بو نيشاندانى ركا به رايه تى و دزايه تى كردن هه موومان

ئاشناين به چيروكي پيغه مبهري يوسف سه لامي خوداي ليبيّت،
 كاتيک كه يوسف سه لامي خوداي لي بي خهوني بيني باوكي
 به ريزي پيغه مبهري يه عقوب پي فهرموو، كه خهونه كه ت بو
 براكانت مه گپره وه وه براكاني يوسف سه لامي خوداي ليبيّت له
 نيوان خويان ههستييان به وه ده كرد كه باوكيان يوسفيان له مان
 خوشتر دهوي بويه له نيوان خويان كه وتنه دژايه تي كردني
 يوسف و بريارياندا بيكوژن به لام يه كيكيان وتي مه يكوژن و
 بيخه نه ناو بيره وه.

رق و كينه وا له مرؤف ده كا كه واشتگه ليكي وا خراپي به دوا دا
 بيت، كه ژيري قبولي نه كات نه مان براي يوسف بوون براي
 خويني يوسف بوون به لام رق و كينه واي ليكردن كه بير له
 كوشتني براكيان بكه نه وه، جا نه گهر رق و كينه له نيوان دوو
 هاوپيدا دروست بي ده بي چ شت گه ليكي خراپ و مه ترسيدا ري
 لي دروست بي؟

راویژ کردن :-

ئیمه ی مرؤف مه رکاتیك ده مانه ویت کاریک به شیوهیه کی باش
ئه نجام بدهین یا خود توشی روداوێك ده بین و ده مانه ویت
به شیوهیه کی باش چاکیکهینه وه ئه واپیوستمان به ئه وهیه که
که سیك یان کوومه له که سیك هاوکار و یاریده ده رمان بیت،
تاوه کو کاره که به شیوهیه کی جوان و باش ئه نجام بدهین.

راویژ کردن ته نها له کاری تایبته به کار نایته هه تاوه ک و
خه لکیت یارمه تیت بدهن و هاوکار تین، به لکو راویژ ده بیت
بکریته له هه ر کاریکی به کوومه ل که په یوهندی به به رژه وهندی
گشتی مه بیت، بۆ نمونه له ولات کاتیك که سه رۆك
مه لده بژێردریته پیوسته مه موو هاوالاتیه ک دهنگ بدات و
ئه وکه سه مه ل بژێریته که پیوایه شایسته ی ئه وهیه ببێته
سه رۆك و خزمه تیکی باشی ولاته که ی ده کات.

مه روه ک و پێشه وای موسلمانان محمد (د.خ) له جهنگی ئحود
پابه ند بوو به راویژ کردن له گه ل هاوه له کانیدا ئه گه ر چی
پێچه وانه ی بۆچوونی خۆی بوون، که له و جهنگه دا شکستیان
هینا وه هۆکاری بنه پهرتی شکسته سه ربازیه که به هۆی له فه رمان
ده رچونی هه ندیک له هاوه لان و چۆلکردنی شوین و
سه نگه ره کانیا ن بوو، سه ره رای ئه وه ی که شکستیان هینا نه

خودا و نه پيغه مبهەر (د.خ) سه رزه نشتی هاوه لانیا نه کرد
 له سه ر نه وهی به هوئی پای نه وان دوو چاری شکست بوون،
 به لکو له بهر بایه خي گه وره یی راوړ و هك به هاو بنه مایه کی
 ده سه لاتداری له ئیسلامدا خودای گه وره سه رله نوئی فرمان به
 پيغه مبهەر (د.خ) ده کات که نابیت نه وه له وه به رنه نجامه و ابکات
 که واز له به های راوړ بهینیت، بویه دواي نه وهش ده بیت له
 کاروباره کانیان هه راوړیان له گه ل بکه ی.

هه ر بویه له سه ر ئیمه پیویسته که به یه کسانو و به کومه ل
 برپاره گشتیه کان ده ربکه ین جا نه گه ر برپاره که ده رباره ی
 بچوکتین کاریش بیت نه گه ر بو به رزه وهندی کومه له یه ک بوو
 نه هاو پیویست راوړ به یه ک به یه کی نه ندامانی کومه له که بکری
 هه تاوه ک و خودا و ده ور به ریش له خو مان رازی بکه ین.

ئىرەيى بردن به سەرکەوتنى ھاورپکەت :-

ئىرەيى بردن يان به خيلى به ھاورپکەت دەبىتە ھۆى ئەۋەى، که تۆ له پەيوەندى ھاورپپەتى شىکست بهيىنى، چونکه کاتيک تۆ به خيلى به ئەۋ دەبەى واتە دانت به ئەۋە داناۋە، که ئەۋ توانايەى ئەۋ ھەيەتى بۆ ئەنجامدانى ئەۋ کارە تۆ نىتە، ۋە کاتيک مروف ئىرەيى دەبات ئەۋکاتە خۆبە گەۋرەزان و لەخۆبايى دەبىت کاتيک، که ھاورپکەى باسى دەستکەوتى سەرکەوتنەکانى دەکات ئەۋ پپى تورە و ھەراسان دەبىت، ئىرەيى بردن تەنھا لەنيوان ھاورپى پروونات بگرە لە نيوان خوشک و براش رودەدات.

ۋە ئىرەى بردن چەندىن جوړى ھەيە لەۋانە ئىرەيى لە: (خۆشەويستى، زىرەكى، دەستکەوتنى پارەى زۆر، ھتد. . .) يەككە لە نمونەکان ئىرەيى بردنە کاتيک دايک و باوک جياۋازى دەکەن لە نيوان منداڵەکانيان لە دەرپرپنى خۆشەويستىەكى زياتر بۆ يەكکيان ئەۋيتر ئىرەيى پيدەبات زۆر جار دەبىتە ھۆى دروستبوونى رق و کينەيەك لە دلى منداڵەکەيتر که ئەۋ رقه لەگەلى گەۋرە دەبىت و بەناو کۆمەلگادا دەرپژىت.

ئىرەيى بردن زۆرکات لەنيوان ھاورپدا رودەدات بەھۆى زۆر شت، که ھۆکارن يەكکە لە ھۆکارەکان مامۆستايە کاتيک زياتر گرینگی به قوتابىيەكى دەدات و ھەرچى لە مامۆستاکیەى داۋا بکات رەتى

ناکاته وه ئه وکات مه ست به توره یی و ئیره یی بردنیکی زۆر ده کات
وه واده کات که ئه و خویندکاره رقی له مامۆستاو له هاوڕێکه ی و
له وانه کهش بێته وه به و کارهش زیان له خۆی دهدات، مه ربۆیه
پیویسته له سه ر مامۆستا، که به یه ک چاو سه یری
خویندکاره کانی بکات و مه موویان به رۆله ی خۆی بزانی، دایک
و باوکیش رۆلکی به رچاو ده بینن له چاره سه رکردن یان دروست
نه بوونی ئه و مه سه ته له لایه ن مندا له که یانه وه.

ههولدان بۆ فېربوون له هاورپکهت:-

بېگومان هه موو که سیک کۆمه لیک تایبه تمه ندى يان خووى
باش و خراپى هه يه.

بۆيه کاتيک تۆ که سیک ده که يت به هاورپت هه ولبد هه خووه
باشه کاني ليوه ربگريت و ليه وه فيريت به لام نه گهر خوويکى
خراپى هه بوو هه ولبد، که يارمه تى بدهيت تا ئه ويش له و شته
رزگارى بىت.

بۆ نمونه هاورپکهت که سیکه که هه مووکات به خراپ باسى
خه لکت لاده کات تۆ هه ولبد که تى بگه يه نى و پى بليت، که
ئه وه شتيکى هه له يه ئيمه نابيت رق و کينه له دلماندا
بچه سپين و تیکه لى ژيانى تايبه تى خه لکانيتىر بين، چونکه
سه رچاوه ي کارى خراپه و ده بىته هوى تیکدانى په يوه ندى نيوان
خۆت و ده و روبه ر تۆ پيوستت به ده و روبه رو کۆمه لگا که ته بۆيه
تا ده توانيت هه ولبد هه وسه نگيه ک دروست بکه يت له
په يوه ندى نيوان خۆت و ده و روبه ر.

وه هه ولبد هه ئه وه ي ده يزانيت و سودى بوى هه يه پى بليت
ئه وکات هاورپکهت هه ستده کات که تۆ خه مى ئه و ته و بير له
باشه ي ئه و ده که يته وه، وه زياتر متمانه ت پیده به خشيت و
باسى هه موو شتيکى خۆيت لا ده کات.

وه گرینگيدان به و بوارانه ي که شاره زايى لى هه يه هه ولبد که
بزانيت خۆت و هاورپکهت له چ بوارپکدا شاره زايان هه يه و

تئیدا به مەر مه نندن، چونكه مه موو مرؤفئىك كؤمه لئىك به مەرى
 شاراه له ناخيدا مه يه، كه له وانه يه خووشى مه ستيان پئنه كات.
 تا ئه و كاته خووى مه ولده دات و ده بئته موى سوود گه ياندن به
 خووى و ده و روبه رى مه ر وهك كه سئىك كه مه ستئىك واى لئىكات
 كه پئى بئىت تۆ پئوىسته ئه و شته ئه نجام به ديت وه كاتئىك
 تا قئیده كاته وه ده بئىئىت ئه نجامى كار ه كهى سه ركه وتنه له و
 بواره دا بۆ نمونه كه سئىك مه سته د ه كات كه ئه و له بوارى
 وئنه كئشان ده توانئىت سه ركه وتو بئىت كاتئىك تا قئیده كاته وه و
 وئنه يه ك ده كئشئىت ده بئىئىت كه خه لكئىكى زۆر پئى ده لئىن
 ده سته خووش زۆر جوانت كئشاوه به رده وامبه واته هانئیده دهن بۆ
 به رده وامبوون، كاتئىك كه خه لكى هانتبىدات له ئه نجامدانى
 كارئىك ئه و به دئنىاييه وه تۆ له و كار هت سه ركه وتوو ده بئىت
 هاندانى خه لكى ده تبات به ره و ئه و ئامانجه ي، كه مه ته يان ئه و
 به مەر شاراه يه ي، كه له ناخيدا مه يه و ترست مه يه له
 ده ر خستنى.

یہ کتر جگہ لہو کہ سانہی کہ لہ بہر خودا یہ کتریان
خوشویستوه، وه ئه و دوو هاوړپیهی، که خوشه ویستی خودا
کوی کردونه ته وه هر ئه و که سانهن، که خودا له پوژئی دواپی
دهیانخاته ژیر سیبهری عهرشی خویه وه.

پوېسته به هه موو شیوه یه ک خو مان بیارنیزین له هاوړپي دوور له
دین و دوژمنی خودا، نه گهر دته ویت بزانی له هاوړپي دور له
دین چ زیانپکی خرابی هه یه نه واکوئ بو ئه م نمونه یه بگره
(یه کیک له بیباوهره کانی سهرده می رسول الله (د.خ) پوژنیک هاته
لای رسول الله (د.خ) و وتی دهمه وئ موسلمان بم پیغه مبهری
خوداش (د.خ) بانگپشتی ناو ئیسلامی کردو فیبری شاتیه تومانی
کرد، به لام ئه م پیاوه تازه موسلمان بووه هاوړپیه کی هه بوو که
زور رقی له خودا و پیغه مبهری خودا و ئیسلام و بوو وه به هه موو
شیوه یه ک دزایه تی دینی خودای ده کرد، کاتیک هه والی پیگه یشت
هاوړپیکه ی موسلمان بووه هات بولای هاوړپي تازه موسلمان
بووه که ی و پپی وت نه گهر پاشگه ز نه بیته وه له موسلمان بونت
ئیر من هاوړپیه تیت ناکه م، پیاوه تازه موسلمان بووه که ش
له بهر خوشه ویستی بو هاوړپیکه ی و ترسان له وهی که له دهستی
بدا بویه پاشگه ز بووه له موسلمان بونی و بو جاریکی تر
گه راپه وه ناو بازنه ی بن باوهری، له دوا ی نه م روداوه وه خودای
گه وره سبحانه و تعالی ئایه تیکی دابه زاند له قورئان و له سوره تی
الفرقان و فه رمووی: (و یوم یعض الظالم علی یدیہ یقول لیتنی
اتخذت مع الرسول سبیلا یویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا)

واتا: رۆژئىك دىت، كە سته مكار قەپ بە دەستى دا دەكات دەئى
 خۆزگە رېنگاى پېغەمبەرم بگرتايە ھاوار بۆ خۆم خۆزگە فلان
 كە سم نە كردايە تە ھاوپى خۆم) ئەو كە سەى كە لە دىنە كەى
 پاشگەز بۆۋە لە بەر خاترى ھاوپى بى باۋەرە كەى لە رۆژى دواى
 خۆزگە دە خوازى كە ھاوپى تە ئەو كە سەى نە كردايە و رېنگاى
 پېغەمبەرى بگرتايە بە لّام ئەو خۆزگە يەى ئەو لە رۆژى دوايدا
 ھىچ سودىكى پى ناگە يىئى، بە لّام ئىمە كە ئىستا لە دونيادىن و
 لە دەستى خۆماندايە، كە كى بگەين بە ھاوپى خۆمان دەبا
 ھەول بىدەين كە سانىك بگەين بە ھاوپى خۆمان كە لە خودامان
 نىزىك بگەنەۋە و رېنگاى ئىسلاممان نىشان بىدەن نەۋەكو
 كە سانىك كەۋا لە خودامان دورىخە نەۋەو رېنگاى ھىدايە تمان لى
 ون بگەن.

كۆپىكرامى كەسانىتر مەبە:-

مەريە كە لە ئىمەى مەرفەكان كەسايەتتەك مەيە كە بە
كارەكانى و بە بەمەرمەندى سەرسامىن، وەدەمانەوئىت وەك و
ئەو كارامە و شارەزايى پەيدا بىكەين لە خۆماندا.

بەلام گرىنگىترىن شت ئەوئەيە كە ئىمە دەبىت بزانين چى لى
وەرگىن؟! ئىمە پىويستە ئەزمون و شىوازى مەولدانەكەى
لئوەرگىن، كە چۆن گەيشتووە بەوئەيە كە دەبەوئىت.

بەلام ئەگەر بىت و ئىمە كەسايەتى و شىواز و گفتوگو و
جلوبەرگ و ستايلى قژ و زۆر شتيرمان وەرگرتبىت ئەوئەيە
تەنھا كۆپىكرامى و لىكچوئىكى وەك ئەوين و نەمانتوانيوە بە
سەركەوتووى ئەوئەيە دەمانەوئىت بەدەستى بەئىنين.

كۆپىكرامى كەسانىتر و مەولدان بۆ ئەوئەيە لەوان بچىت مەندىك
جار خۆنەويستەنە لە مەرفەدا پروودەدات ئەويش بەمۆى نزيك و
زۆر تىكەلبوون لەگەل ھاوئىيەكى نزيك يان لەگەل
خوشكەكەت يان لەگەل براكەت.

مەندىك جار زۆر كات بەسەر بردن و پەفتار كردن لەگەل
ھاوئى نزيكەكەت دەبىتە مۆى پروودانى زۆر شتى نەرينى، كە
كارىگەرى تەواوى بەسەريەوئە دەبىت، ئەگەر مەرفە زۆر ئاگادارى
كەسايەتى خۆى نەبىت و كۆنتىرۆلى نەكات ئەوا لەلايەن

ھاوړپکە یه وه کۆنترپۆل ده کړیت و ږهفتاره کانی ئه و ټوټو
ده گوازیته وه کاتیک مه ست به وه ده که یت خوشت نازانی ئه مه
چون پرویداوه.

کاتیک ده ته ویت، وهک جارانت لیږته وه قورس ده یت و ده بینیت
که تووشی زور مه له بویت و هیچ جیاوازیان نیی و ده بن به
کۆپی یه کتر.

به لام مه ندیک جار خو و ږهوشتی هاوړی باش کارت تیده کات و
ژیانت ده گوریت و وات لیږده کات که زیاتر له خودا نزیک بیت و
دوور بیت له کاری خراب و مروقی خراب، به لام لیږهش مه ر ده یت
خوتی نابیت ړنگه به خومان بده ین بېن به کۆپی مه ر مروقیک
یت باش و خراب ده یت خومان بین ته نها کردار و ږهفتار و
کارامه ی و نه زموونه باشه کانیان لیوه رېگره بې نه وه ی خو یان
مه ستی پیکه ن نه وکاته تو به سه رکه و تووی توانیو ته بېته
باشترین نه و که سه ی، که خوت ده نویست تیتدا ږهنگ بداته وه.

تواناكانت بهكهم مهزانه:-

ئيمه ي مروفه كان مهريه كه مان توانا و بههرمه نديمان له
ئه نجامداني كارئكدا ههيه.

هه نديك كات بههره كان شاراوهرن له ئيمه دا بووني ههيه، وه
خومان هه سته كه ين كه توانا و بههرمه نديمان له و كارهدا
ههيه و كار كردن له سه ر ئه و بواره و خو به ره و پيش بردن و
هه و لدان بو ده رخستى بههرمه ندى ده وه ستيته وه سه ر
بههرمه نده كه.

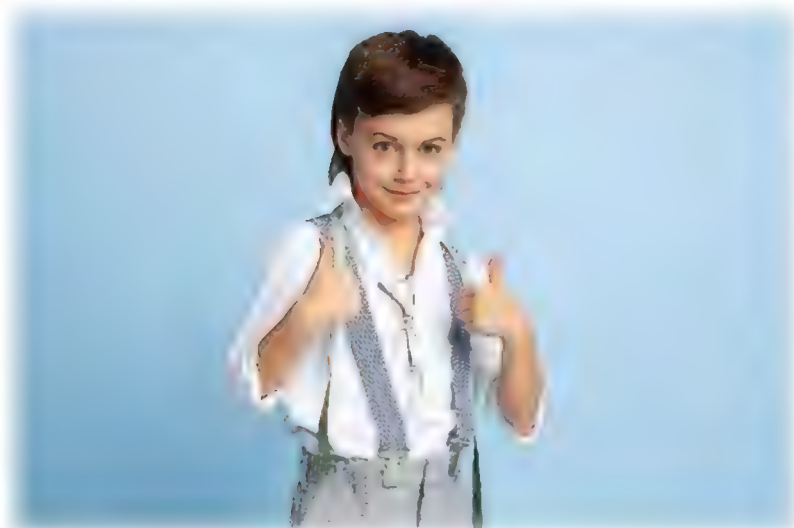
هه و لدان بو ده رخستى توانا كان پيوستى به كاته تا وه كو له سه ر
ئه و كاره رادىيت وه زور جار هه و ئى پاشگه زبوونه وه ده ده ين له
ده ستيكردن به و كاره، به لام كاتي ك ده بينيت رڭگايه كى دوورت
برپوه زور سه ختى و دژواريت تي به راندوه دووباره هيو و ئوميد
ده به خشيت به خوت و ده لىيت من ده توانم من تييده په رڭنم.

وه زوركات هاوړئ هه نديك جار يش خيزان و نزىكه كانمان له بڼ
هيوايى دامان ده برڭن، ده لښ بگه رڭوه سه ر هه مان ئه و
بيروباوهره ت، كه ده لىيت من به هيزم و به توانام، تييده په رڭنم.

ئيمه ي مروفه كان پيش ئه وه ي هيز و رڭز و خوشه ويستى و
متمانه له خه لك وه رڭگري ن پيوسته له خومان وه ده ست
پي بكه ين و له خومان وه وه رڭگري ن و بيه خشين به خومان و

ده ورو بهر هه ركه سێك توانی بیروباوه‌ری نوێ و نزیك بوون به‌ره‌و
سه‌ركه‌وتن له‌خۆی نزیك بخاته‌وه‌ ئه‌وا ده‌توانی‌ت به‌هه‌مان شیوه
له‌خه‌لكیش وه‌ریبگری‌ت ئه‌و كات د‌ل‌نیا ده‌بی‌ته‌وه‌ له‌وه‌ی، كه‌ ئه‌و
هه‌رگیز تووشی شكست نابێ‌ت وه‌ ئه‌گه‌ر توشی‌بی‌ی‌ت ئه‌وا ته‌نها
ماوه‌یه‌كه‌ و تی‌ده‌په‌رێ‌ت دووباره‌ به‌ گرو‌تینی‌كی نو‌یه‌
ده‌ستپیده‌كاته‌وه‌.

همميشه به نوميدوه له کيشه‌کان برونه:-

همريه‌که‌مان له ژيانمان رږژي خوښ و ناخوښمان همريه و کيشه‌مان بو دروست ده‌بیت دهرباره‌ی کاره‌که‌مان يان خویندنه‌که‌مان يان مهر کارټکيتر که مه‌به‌سته نه‌نجاميده‌ی. گرینگ‌ترین شت، که پټويسته بيکه‌ين، تا کيشه‌که‌مان به ئاساني ببينين و بتوانين زوو چاره‌سهری بکه‌ين نه‌وه‌يه، که بير له لايه‌نه باشه‌کان بکه‌يته‌وه که تواناو هيژت پيډه‌به‌خشيټ بو چاره‌سهرکردنی، وه دهرباره‌ی کيشه‌که‌ت به‌رده‌وام قسه له‌گه‌ل نه‌وه‌که‌سه بکه‌يت، که يارمه‌تيدهرته و رڼگای چاره‌سهرکردنی کيشه‌کانت پيډه‌لټ يان به قسه‌کردنټکی که‌ميش بیت هاوکار و يارمه‌تيدهرت ده‌بیت وه پټويسته له‌وکاتانه، که کيشه‌ت همريه په‌يوه‌ندی نيوان خوټ و خودا نوټ بکه‌يته‌وه و به‌رده‌وام داوای چاره‌سهر له خودا بکه‌يت تا رزگارتيټ له‌وه کيشه‌يه.

همروه‌ک له‌م نمونه‌يه دهرده‌که‌ويټ نه‌وکاته‌ی که‌خوای گه‌وره فهرمانی کوچکردنی به پيغه‌مبه‌ر دا (د.خ) پيغه‌مبه‌ر (د.خ) له‌سهر فهرمانی خودا به‌هاورپيه‌تی ابو بکر ره‌زای خودای ليټي به‌يه‌که‌وه مه‌ککه‌يان جيټيشت و به‌ره‌و مه‌دينه‌که‌وته‌نه‌ري.

له‌کاتی کوچکردنيان کافره‌کانی مه‌ککه‌ شوټين پيغه‌مبه‌رصلی الله عليه وسلم که‌وته‌ن بو نه‌وه بيکوژن نه‌هيټن له‌مه‌ککه‌ دهرچي له‌گه‌ل ابو بکر چوونه‌ناو نه‌شکه‌وتټيکه‌وه، کاتيک گوټيان له‌ده‌نگی کافره‌کان بوو، که‌زانيان له‌نه‌شکه‌وته‌که‌نزيک بوونه‌ته‌وه

ابو بکر ترسی لی نیست و دترسا که وا بگیرین به لام له و کاته دا پیغه مبهری خو شه ویست (د.خ) دلنه وایی ابو بکری کرده وه و فه رمووی (لا تحزن ان الله معنا) واته: خه فهت مه خو خدا له گه لمانه، دلنه وایی کرده وه به وهی پی وت خدا له گه لمانه، وه ئومیدیشی دایه به وهی که وتی خدا له گه لمانه چونکه پیغه مبهر (د.خ) دهیزانی که خدا به نده کانی خو ی به ته نها به جی ناهیلی بویه ئومیدیشی دایه ابو بکر که خدا له گه ل ئه وان وه هه رگیز ته نه یان ناکات.

بویه هه رگیز بئ هیوا و بئ ئومید مه به ده بارهی کیشه کانت، چونکه خدا ریگی ئاسانمان نیشانده دات هیچ کیشه یه ک نیه که چاره سه ری نه بیئت به لک و ئه وه خو تی، که به قورسی له کیشه که ده پروانی ئه گه ر ئیمه و ابکه یین ئه وا وره ی کارکردنمان بو چاره سه رکردنی کیشه که داده به زئی و له ریگی سه رکه وتن دوردده که وینه وه.

متمانەى ناوەكى:-

ئىمەى مرقۇف ھەر كارىك ئەنجامبەدىن لە ھەر بواریك لە
ژیانمان ئەو پېویستت بە متمانەى ناوەكى ھەیه.
متمانەى ناوەكى واتە تۆ پېویستە پېش ھەموو كەسك و ھەموو
شتك و پېش ئەنجامدانى ئەم كارە متمانەى خۆت بە دەستبېنى،
خۆت باشتەین پالپشت و ھاندەرى خۆتبى، ئەگەر متمانەى
خۆت بە دەستبېنى ئەوا لەو كارەى، كە دەیکەیت و بە نیازیت
بیکەیت دنیابە سەرکەوتوو دەبیت، ئەگەر لە نیوہى
كارەكەشدا توشى ھىلاكى ماندوبون بووى ئەو ديسان پالپشت
و ھاندەر بۆ بەردەوامبون خۆتى، لەوانە ھە دەور بەرەكەشمان،
و ھەك پالپشت و ھاندەر ھاوکارمان بېت، بە لام تا بە قەناعەت و
متمانە بە خۆبون نەیکەیت ئەو قسەى ئەوانیش ھېچ کاریگەرى
نابیت.

متمانە بە خۆبون وات لیدەكەت لە ھەموو كارىك لە ژيانت،
كە دەیکەیت سەرکەوتوبیت وە واتلیدەكەت، كە ھەنگاوى
گەرەتربنیت لە كارەكەت و داھینانى تیدا بکەیت.
متمانە بە خۆبون دوورتەخاتەو لە ھەموو ھەستە نەرتنەكان
و ئارامى و ئاسودەیت پیدەبەخشى و ھەستى ئەرتنیت لە لا
دروستەكەت.

بىبە بە كەسىكى سادە:-

ئىمەي مۇرۇقەكان مەريەكەمان بە شىۋازىك ژيان دەكەين و
خاۋەنى مەندىك شتىن، ئەگەر خاۋەنى ھىچ شتىك نەيىن
خاۋەنى كۆمەلە كەسىكى باشىن، كە لە ژيانماندا بونيان مەيە و
مۆكارن بۇ دلخۇشبونمان.

وہ ئەگەر خاۋەنى كۆمەلە شتىكىش بىن مەركەسىك لە ژيانى بە
شىۋازىك مامەلە بە و شتە دەكات و بەكارىدەھىنىت، مەندىك
لە مۇرۇقەكان نرخی كەسايەتى دەگەپننەوہ بۇ مەبوون و
نەبوونى مەندىك شتى كاتى و ناپىۋىست لە ژيان وەك (ئۆتۆمبىل
و مۇبايلى گرانبەھا و خانوو پارەيەكى زۆر.....) كە دەبن بە
خاۋەنى ئەمانە خۇيان بەسەر خەلكدا مەلدەكىشن و پۆزى
پىۋە لىدەدەن، بى ئاگا لەۋەي كە كەسانىك مەن لەم دونيايە كە
نەك خاۋەنى ئەم شتانە نىن بەلك و بەمۇي نەخۇشى يان
مەژارى زۆرەوہ بە قورسى ژيان دەكەن.

مەر تاكىك لەم كۆمەلگايە بەمۇي پەيدابونى
تۆرەكۆمەلەيەتيەكان دروستبونى چەندىن سايىت و پەيچ كە
بونەتە مۇي تىكچونى پەرۋەردەي مندال و پىچرانى پەيوەندى
كۆمەلاتى وە نەمانى سىلەي رۇحم مەر بۇيە مەر كەسىك لە
ئىستادا لە تاكەكانى كۆمەلگە بە شىۋازىك ژيانى خۇي بەسەر

دەبات، كە ژيانى خۆى تىكەل بە كەس ناكات و واز لە راوبۆچونى
نزيكه كانى دىنييت دەربارەى برپاردان لەسەر گرینگترين كايە كانى
ژيانى.

سادەبوونى مرۆف مەموو جوانيە كانى ئەو مرۆفە دەر دەخات،
مەربۆيە كاتيک كە دەلێن ئەو مرۆفە كە سێكى سادەيە بەبێ
ئەوێ بىناسى مەستدەكەى كە سێكى پەسند و خوشەويستە.

مەروەك چۆن مەميشە پيغەمبەرمان (د.خ) فەرموويەتى: «من
گەورەى مەموو نەوێ ئادەمم و فەخریش ناکەم» مەميشە بە
سادەى پيژى لە مەموو ئادەمیزادێك گرتووە.

هەر بۆيە نمونەى كەسى خوشەويست و بەريز لەناو خەلك
مرۆف سادەيە.

ببه به كه سېكى راستگۆ:-

راستگۆ بوون يه كېكه له جوانترين سيفه ته كانى مرؤف، وه
يه كېكه له پېوه ره دياره كانى ديارى كردنى كه سايه تى مرؤفه كان.
بۆيه پېويسته له سه رمان له گه ل كه سه نزيك و باشه كانى
ژيانمان هيچ شتيكى شاراوه نه بښت و به راستگويى قسه يان
له گه ل بكه ين، نه گهر نه مانويست باسى نه و با به ته لاي نه و
بكه ين نه وه به راستگويى پي بښت ببوره ناتوانم باسيبكه م.
چونكه نه گهر درؤ بكه يت ده رياره ي هه ر باب ته يك نه وه په تى درؤ
كورته و رؤژي ك ديت، كه درؤ كه ت ئاشكراده بښت و متمانه ي
نه و كه سه له ده سته ده يت.

نه گهر متمانه شت له ده سته ده نه وه په يوه ندى نيوانتان
لاواز ده بښت يا خود نه و په يوه ندى نه نامښت، هاوه لاني پيغه مبه ر
(د.خ) په روه رده ي ده ستى پيغه مبه ر بوون (د.خ) بۆيه هه رگيز
درؤيان نه ده كرد وه كه سيكي ش خوى به موسلمان بزاني ت
به راستى درؤى لي ناوه شي ته وه.

جاريكيان هاوه لان له پيغه مبه ر (د.خ) يان پرسى: نه شي ت
موسلمان تر سنوك بى فه رمووى به ئى دواتر هاوه لان وتيان
نه شي ت موسلمان ره زيل بښت فه رمووى : به ئى.

بەلّام دواتر پرسىيان ئەشەيت موسلمان درۆزن بىت فەرمووى :
 نەخىر، كەواتە لە موسلمان ناوەشەيتەووە كە درۆزن بىت، مەروڤى
 موسلمان و باش جگە لە راستى شتى تىرى لە دەم دەرنەچى.
 بەلّام لە مەندىك كاتدا ئىمە پىويستە درۆ بكەين ئەم درۆيەى
 كە ئىمە دەيكەين درۆى سىپى پىدەوتىت ياخود درۆى
 مەسلەحەت مەندىك جار بۆ پرزگاركردى ئىانى كەسىك يان بۆ
 چاككردەنەووى نىوان دوو كەس يان بۆ دلخۆشكردى كەسە
 ئازىزەكان ئەم نەينىيە دەشارىتەووە راستىيە كە يان پىناليت تا
 ئەو كاتەى خۆيان بۆيان ئاشكرادەبىت و بەو كارە دلخۆشەبن.

ببه به كه سىكى يارمه تيدەر:-

مەريە كىك له تاكه كانى كۆمەلگە شارەزايى له كارىك مەيه، كه
تييدا كارامەيه، جا ئەگەر ئەو كارە پىسپۆريە كەى بىت يان تييدا
بە مەرمەند بىت.

ئەو كات دەتوانىت بىت بە كەسىكى بە سود بۆ كۆمەلگە كەى و
يارمە تيدەربىت بۆ زۆركەس، كە پىويسى پىيەتى، ئەگەر
مەريە كەمان بە خۆشەويستىو كەرەكەمان ئەنجامبەدين و
دامىنانى تييدا بكەين ئەو دەتوانين بلىين، كە سەركەوتنى
تەواومان بە دەستەيىناو لە ئەنجامدانى ئەم كارەدا، پىغەمبەرى
خودا (د.خ) وەكو هەموومان دەربارەى ژيانى ئەم پياو مەزنە
شارەزايىن لەگەل ئەو كەى گەورەى هەموو نەو كەى ئادەمە لەگەل
ئەو كەى كۆتا پىغەمبەرە و خۆشەويستى خودايە و پەحمەتە
بۆ هەموو جەهان و خاوەنى گەورەترين رەوشتە، لەگەل هەموو
ئەو سىفەتە مەزن و گەورانە بەلام هېچ كاتىك بە قەدەر مسقالە
زەرپريەك لە خۆبايى بوونى نەبوو بەردەوام يارمەتى هەژارى
دەدا.

و سلاوى لە منداڵان دەكرد و جلوبەرگە كەى جياواز نەبوو لە
جل و بەرگى هاو لەكانى، تەنانەت لە دوكانيدا داواى لە خودا

ده کرد که له گه‌ل هه‌ژاره‌کان هه‌شر بکری به‌راستی ئه‌وه‌یه
 پێشه‌وایه‌ک، که پێویسته هه‌موومان شوینی بکه‌وین.
 وه‌مه‌ر کارێکیش به‌متانه به‌خۆبون و به‌پاکی ئه‌نجامی بده‌یت
 دلخۆشت ده‌کات و خودات له‌خۆت پازی‌کردووه.
 هه‌رگیز که‌سی له‌خۆبای مه‌به، که له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شاره‌زایت
 له‌کارێکدا هه‌یه، به‌ئکو شانازی به‌ساده‌یی و به‌و هاوکارینه‌ت
 بکه که پێشکه‌شی خه‌لکی ده‌که‌یت.

لەم ژيانە ئامانجەكەت ديارىبكه:-

ژيان زۆر لەووە كورتترە كە ئیمە مەستی پێدەكەین، كات زوو تێدەپەرپێت گەر تۆ ئامانجێك بۆخۆت ديارىنەكەیت ئەوا بە بێ چاوەروانىكردنى هیچ ئەنجامێك ژيان بەرپێدەكەى.

یەكێك لە سەیرترین و خراپترین رەفتارەكان كە مرۆف بىكات، دووبارە كردنەوێى مەلەكانە لەوێش خراپتر كۆڵدانە لە بەدەستەپێنانى ئامانجەكەى، كاتێك بەهۆى مەر مۆكارىكەووە بێت ئەو نەیتوانى بەردەوام بێت، مرۆف زىرەك و بەهێز ناھێلێت خەم و ئازارى ئەمرۆى بگات بە سبەى، شەو پێش خەوتن پێویستە بەباشى بىرلەو بەكەیتەووە كە مۆكارى هىلاكبون و ساردبونەووەت چىيە، كە بەرەو شكست دەبات، سبەى كە مەلەسایتەووە بویت بە مرۆفێكى نوێ و سەربووتەووە و خاڵبیت لە مەموو خەم و كێشەو گرتەكان، چەند ناخۆشە تۆ مەموو رۆژێك دیوارێك دروستبەكەیت و بەرزىبەكەیتەووە بەیانى دواى ئەوێ كە دەچیت سەیرىدەكەیتەووە رۆوخواوە و سەرلەنوێ دروستىبەكەیتەووە بەو جۆرە مەموو رۆژێك بێ ئەنجام و بێمانا ژيان بەكەیت.

مەوڵدان بۆ گەشتن بە ئامانجێكى گەرە بەوشێوەیە تا ئەو كاتەى كە خۆت دەبى بەو كەسەى كە بەخۆت دەلێ بەسە

وازھینان بەسە کۆلدان ئیتر لەمەوبەدوا تەنھا ھەولدان، دیواری
 ھەولدانە کانت و ئەوانە ی کە بەدەستتھێناو ھەروێنە تەنھا
 لەبەر ھەبوونی خەمێک کە بۆ ماوێھەکی کاتی تۆی لە ئەنجامدان
 و ھەولدان ت بۆ کارە کە ساردکردۆتەو، گەر دەتەوێت بە تەواوی
 سەرکەوتن بەدەستبھێنی، ئەوا ژیا ت پاك بکەرەو لە خەمی
 دوبارە لەو مەزگەنە ی کە ھۆکارن بۆ ساردبوونەو و بەردەوام
 ئەتگەرێننەو دواو و دورتدەخەنەو لە ئامانجە کە ت، ئەگەر
 تۆ بۆ ئامانجە کە ت کارێکی وا بکەیت وەك ئەو وایە کە
 چاویلکە کە ی چاوت پەسبووێت و پێشتر شتە کانت بە جوانی
 نەبینی بەلام دوا ی ئەو ی کە پاکت کردۆتەو ژیا ت لە لا جوان
 و خوشەوێست دەبێت.

هۆكاری مردن له دایك بوونه:-

ئهوهی له دهو روبه رمان به سه رمان دیت و ده گزه ریت له ژيانمان به ئه ندازه ی ئه وه گرنگ نیه که تیپروانین و بیرکردنه وه و وه لامدانه وه ی ئیمه بۆ پروودا وه کان تا چه ند بیرکردنه وه یه کی دروست و ئاقلانه یه وه تاجه ند ده توانین ئه و بارودۆخه سه خته تیپه رپنین، که ته نها پروودا ویک کاتییه به سه رماندا هاتوه زۆرکات یه ک بارودۆخ و یه ک پروودا بۆ که سیك ده بیته خوشتین و باشتین یادگاری، بۆ که سیکیتر ناخوشتین پروودا ی ژیا نی به سه ر هاتوه ئینجا له ده ستدانی که سیکی نزیك و ئازیز بیت یان هه ر پروودا ویک ناخوشت، که هه ستی ناخوشت و خه م و په ژاره مان پێدات.

هه ر شتیك دوو دیوی هه یه گرنگ ئه وه یه ئیمه به بیرکردنه وه ی ژیرانه مان کام دیوه هه لده بژێرین.

بۆ نمونه که سیك زیانیکی ماددی لێده که ویت ده کریت خه مبار بیت وه ده شکریت وا بیر بکاته وه که ئه و ده ولّه مه ند بووه و پارهی هه بووه بۆیه له ده ستیداوه و زهره ری کردووه، هه ر وه ک له که سیکیان پرسى: گه وره ترین هۆکاری ته لاق چیه ؟ که سه که یتر وه لامیدا یه وه وتی: بێگومان زه واج.

هه ر ئه مه یه، که پیشینان وتوو یانه (ئه وه ی مه ری نه بیت مردار نابیتته وه)، ئه گه ر له وانه کان نه تتوانیوه نمره ی باش به ینی هه ولى زیاتر بده و ئه و دیوه ببینه، که خودا نیعمه تی ئه وه ی پیت به خشیوه که ده توانیت بخوینیت، ئه گه ر له گه ل هاوسه ره که ت ناکوکی ئه و دیوه ببینه که شانسی هاوسه رگیریت هه بووه، ئه گه ر

مندالەكەت لاسارى دەكات ئەو ديوەش بېينە كە خودا لە
 نىعمەتى مندال بېبەشى نە كىردوويت، تەنانەت مەن كە چاوم
 دىشىت ئەو دەيت بە بىرمدا سوپاسى خودا بىكەم كە چاوم
 ھەيە.

بۆيە پىويستە ئىمەي مەرقەھەكان كاتىك لە رىي ژيان بەرپەستىك
 دىتە رىمان نىشانەي ئەو ھەيە بەرەو پىش رۆيشتووین.
 ئۆتۆمبىلى ۋەستەو لە ھىچ تاسەيەك نادەت.

ھىچ كاتىك لە كەوتەن مەترسە ئەو رىگايەي كە بەرەو پىشت
 دەبات پىيدا بىرۆ ئەگەر شىكست ھىنا دووبارە ھەول بۆ بدە و
 مەوەستە تا پىدەگەيت ۋە لەو ھەترسە كە نەتوانىت ۋە ھەول
 نەدەيت تاقىبەكەيتەو، لە كۆتايدا پىويستە بىرمانىيت تا شوین
 ۋە مەكانەتمان بەرزتر بىت ۋە ھەبووتر بىن مەترسىمان زياتر
 لەسەرە ۋە بەكەوتەن ۋە ھەلدىرانمان كارەساتەكە گەرەتر دەيت
 بۆيە دەيت ۋەشيارتر ۋە بەئاگاتر ۋە خۇپارىزانەترىن.

خۆشەويىستى:-

خۆشەويىستى يەكپەكە لەو ھۆكارانەى، كە دەبىتتە ھۆى بەھىز بوون و مانەوھى پەيوەندىيەكان.

پەيوەندى خۆشەويىستى لە نىوان: (ھاوپى و ھاوسەر و دايك و باوك و خىزان) مرقۇف كاتىك لە ژيانى كەسانىكى خۆشويىست ئەوا ئامادەيە بۇ دىخۆشبون و مانەوھى ئەوان لە ژيانى جى باشە بىكات وە تەنانەت دەيەوئىت ئەوان لە خۆى باشتىرىن.

وە نەيىنى بەھىزبونى پەيوەندىيەكان لە خۆشەويىستى ئەوھى، كە ئەم خۆشەويىستىيە دەرپەردىت ئەگەر بە زارەكى بىت يانىش بە ئەنجامدانى ئەو كارەى كە خۆشەويىستانى پى دىخۆش دەبىت. بۇ نمونە پىغەمبەرمان (د.خ) ئەگەر كەسىكى خۆشويىستىيە يەكسەر پى دەوت بۇ نمونە جارىك بە معازى كورى جىلى گوت سويند بەخوا من تۆم زۆر خۆشەويى معاز، وە پىويىستە خۆشەويىستى بىسەلمىنرىت واتە كاتىك كە داواى شتىكت لىدەكات ئەوا جىبەجى بىكەيت و قسەى ئەو نەشكىنى و پىز لە بىپار و قسەكانى بگىرىت.

وە كاتىك تۆ خۆشەويىستى بۇ ئەو دەرەبىت خۆشەويىستى دەبەخشىت و وەرىدەگىرىت واتە بەرامبەرەكەت وەلامى خۆشەويىستىيەكەت دەداتەو بە دەرپىن يانىش كارىك دەكات تا

تۆى پى دىلخۇش بىكات ئەوكات تۆ پىويستە رىز و قەدرى ئەو
خۇشەويستىە بىگريت سوپاسى بىكەيت و پى بلىيت دىلخۇشم بە
بونت خودا تۆم بۆ بهيلىت، ئەوكات تۆ دىلخۇشى بەو دەبەخشى
و ئارامى و ئاسودەيش بە خۆت دەبەخشى.

ئاسودەيى:-

ماناى ئاسودەيى دىلخۆشبون و مەستکردن بە پارىزراوى و سەلامەتتە لەلايەن مەروۇقەكانەوہ ئاسودەيى پرووحى واتە مانەوہى دىل بە پارىزراوى و بەبى ئەوہى زيانى پىبگات، ئاسودەيى گيانى مانەوہ و سەلامەتتى جەستە بە پارىزراوى.

ئىمەي مەروۇقەكان مەريەكەمان پىويستمان بەوہ مەيە ئاسودەيمان بۇ دابىنبكىرىت لەلايەن كەسە نزيكەكانى ژيانمان. بەلام مەرجەندە ئەگەر كەسكىش هاوکار و يارىدەدەر و پارىزەرمان بىت مەندىك جار بەموى مەلەي دەوروبەر يان مەلەي خۇمانەوہ ئەو ئاسودەيىمان لى دەشيويىت، دەبىت قبولى ئەوہ بكەين بەختەوہرى پەيوەستە بە ناخى مەروۇقەوہ بە پەهايى لايەنكى دىل و پرووحى.

كاتىك تووشى كىشە ئەبىت دەبىت قبولى بكەيت، كە ئەوہ پرووداويكە و بەسەرت ماتووە تەنھا ماوہيەكى كاتىيە و تىدەپەرپىت، هيج مەروۇفيك لە مەمان بارودۇخ نامىنىتەوہ مەروۇقى بەمىز ئەوكەسەيە، كە مەركاتىك تووشى بەلايەك بوو دەچىتە بەردەم ئاوينە و بەخوى دەلىت: من ئەمەم، كە مەم رىگە بەوہ نادەم ئەمريمەن ناخم بخوات رىگە نادەم هيج شتىك دەرونم نوقمى غەم و پەژارە بكا. . . . بەخوت بلى ئەي مەروۇف تۆ ئەو

که سه‌ی فه‌زَل و گه‌وره‌یت له‌لایه‌ن په‌روه‌ردگار ه‌وه‌ دراوه‌ به‌سه‌ر
ه‌ه‌موو دروستکراوانیتر رینگه‌ مه‌ده‌ هیچ شتی‌ک ناخ‌ت پرکا له
غه‌م رینگه‌ مه‌ده‌ هیچ شتی‌ک ئاسوده‌یت لیتی‌کبدات مروؤ‌فی
ئیماندار و له‌ خواترس ه‌ه‌میشه‌ ئاسوده‌یی میوانی دَل
وده‌روونی‌ه‌تی ه‌ه‌میشه‌ ه‌ه‌ستکردن به‌شانازی‌کردن به‌خوی له
دَل و ده‌روونی پره‌.

دل‌خۆ‌شبه به‌ بوونت به‌و جوړه‌ی که‌ ه‌ه‌یت پێ‌بکه‌نه‌، خه‌نده
بکه‌، چونکه‌ تۆ له‌ نیوان دروستکراوه‌کانی خودا جوانترین و
باشترینیت.

ئارامگرتن:-

ئەگەر بۇرادەرى جۈانترىن ھەستەكانى مەۋف بىكەين ئارام گرتىن لەناوينايدا درەوشاۋەو پەر بەھايە، كەسانى ئارامگەر ھەمىشە بەرھەمىكى پەر چىژيان ھەبوۋە خۇداى گەرە مەۋفەكان بە چاۋەرۋانى زۆر و لەدەستدان و دووركەۋتەۋە تاقىدەكەتەۋە، كە ئاخۇ چەندە بەھىژن چەندە مەمانەيان بەۋە ھەيە كە خۇدا باشتىنى بۇ داناون بەلام لە كاتى گونجاۋ.

ئەو كەسانەى مەمانەيان بەۋە ھەيە كە باشتەر بەرەو پرويان دىت مەۋفانىكىن كە چىژ لە چاۋەرۋانى ۋەردەگرن، برۋايان بە قەدەرى خۇدا ھەيە دىل گەش و ئارام دەبن بە لەدەستدان، ئەۋانەى برۋايان بە شادبوۋنەۋە ھەيە بى ھىۋا نابن لە دووركەۋتەۋە.

ئىمەى مەۋف لە كاتى توشبۇنمان بە پرووداۋىك يان لە كاتى چاۋەرۋانى كەردمان بۇ گەشىتن بە شتىك يان بە كەسىك پىۋىستىمان بە ھەبوۋنى ئارامگرتن ھەيە بۇ ئەۋى كە گەشىتىن بەۋ شتە يان بەۋ كەسە چىژى گەشىتن بىينىن، ۋە سەبرگرتنمان لە كاتى توشبۇنمان بە پرووداۋىكى ناخۇش ھەستى ئەرتىنمان پىدەبەخشىت و ۋادەكات، كە خەمى لى نەخۋىن و بلىين خىرى تىدايە و خۇدا مى لە كىشەيەكى گەرەتر پاراستوۋە.

بۆيە ئارامگرتن سيفه تی مروؤفی ئیماندار و له خوداترسه وه ههر
كه سيك ئارامی مه بیټ له سه ر توشبوونی به كیشیهك ئەوا
خودای گه وره پاداشتی ئەداته وه و خوۆشی دینیته رپی، وهك
ده لئین له دوای مه موو ناخوۆشیهك خوۆشی دیت.

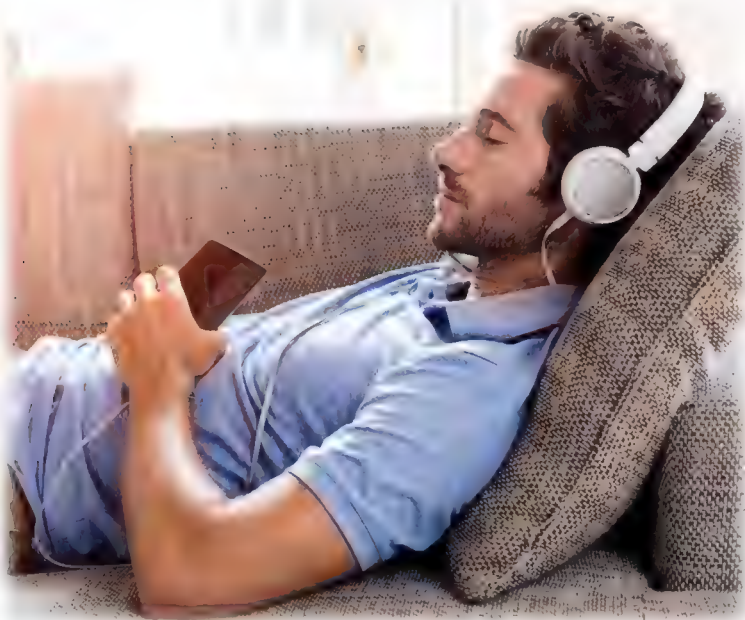
وه زۆرجار كه ده مانه ویټ شتیك به ده سه تبه یینن ده زانین، كه
پیویسته سه ره تا هه ولی بۆ بده یین ئینجا دوای هه وله كانمان و
گه یشتنمان به و شته له وه تیده گه یین كه به راستی شایه نی ئەو
چاوه روانیه بوو.

وه ههر شتیك به هیلاك بوون و ماندوبوون به ده سه تبیټ شیرین
و به چیژ ده بیټ لای خاوه نه كه ی.

خودای گه وره له قورئاندا باسی ئارامگرتنمان بۆده كات و
پاداشتی ئارامگرتنیشمان بۆ باس ده كا ئەوه تا له سورته تی البقره
ئایه تی (١٥٤-١٥٥) ده فه رمویټ: (الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ
قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) واته: ئەوانه ی كه كاتیك به لا و
ناخوۆشیه کیان توشده بیټ ده لئین: ئیمه ههر هی خودایین و ههر
بۆ لای ئەویش ده گه رپینه وه، له م ئایه ته دا ئەوه فیژ ده بین
له گه ل ڕوودانی ههر ناخوۆشیهك یان له كاتیكدا كه خودا به
هاوړپكه ت تاقیتده كاته وه پیویسته له سه رمان، كه ئارامگر بین
وه بیگومان ئەو ئارامگرتنه ش له لای خودای گه وره پاداشتی
خوی هه یه.

ئەو ەتا لە ئايەتی دواتردا دەفەر مۆیت: (أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ) واتە: ئەو کەسانە (واتە کەسانی ئارامگر) ئەو کەسانە سەلاواتی خۆی گەورەیان لەسەرە وە خودا پەرمیان پێ دەکات وە ئەوانەش لەسەر پێگای راستن) کەواتە لێرە وە تێدەگەین کە ئارامگرتن چەندە کارێکی گەورەیه لەگەڵ ئەوێ کە کارێکی زۆر قورسە بەلام پێویستە لەسەرمان کە ئارامگر بین و ببینە نمونەیهکی زۆر جوانی کەسی ئارامگر بۆ کۆمەڵگە کەمان بە گشتی وە بۆ هاوڕێکانمان بە تاییەتی.

لیبوردەیی:-

کاتیڭ ئیمەى مرؤف ھەلەدەكەین بەرامبەر بە یەكترى، ئەو ھە
دواى ئەو ھەى كە دركى پیدەكەین ئەو ھەى كەردوو مانە ھەلەبوو ھە
داواى لیبوردن لە بەرامبەرەكە مان دەكەین.

بەلام ھەندىك ھەلە ھەىە، كە كاتیڭ دەىكەیت ژيانى
بەرامبەرەكەت دەگۆریت و ژيانى لى ناخۆش دەیت، و ھەندىك
جار بە ھۆى كەردنى قسەىەكى ھەلەو ھەلەو ھەلەو ھەلەو ھەلەو
نزیكەكانى ژيانى لیدوو دەخەیتەو، چونكە مرؤف كاتیڭ
دەبیسیت ئەو كەسانەى، كە خۆشیدەوین ھەلەىە كیان
بەرامبەر كەردوو ھەلەىەك لە ھەلەىەك و كەسایەتى ھەىە
ھەلەدەت لى دوركەویتەو تا توشى كیشەى نەكەت.

بەلام گيانى لیبوردەى پۆیستە لە مرؤفدا ھەیت، چونكە
كاتیڭ مرؤف ھەلەىەك دەكەت و بە ھۆى ئەو ھەلەىەو ھەلەىەو ھەلەىەو
پەشیمانى دەچۆت چیت ئەو ھەلەىە دووبارە ناكاتەو و
ئەزمونى لیو ھەلەىەگرت و لیو ھەلەىەفردەیت، بۆىە كاتیڭ كەسەك
بە نەزانى ھەلەىەكمان بەرامبەر دەكەت و پەشیمانە ھەلەىە
كەردو ھەلەىە دەیت خۆمان بێنە شوینى ئەو بۆ جارى یەكەم لى
ببورین و ھەلەىەكەت پى بەخشین بەلام ھەلەىەو ھەلەىەو ھەلەىەو
متمانەى پى نەكەیت.

دان پیدانان بهوهی، که ئەو دڵسافیە ی تۆ هەڵەیه، پێویستە
وهك ئاوینه بیت چۆن له گه‌ڵتا تۆش وابیت ئەو کات قه‌ت توشی
خه‌م و خه‌فه‌ت و هه‌ڵه‌یتر نابیت وه‌ واتلیدی‌ت، که نه‌توانی زوو
متمانە به‌ مرۆفه‌کان بکه‌یت، بۆیه که ده‌ستت برد بۆ کونی مار
و نه‌ترانی ماری لێیه ئەوه هه‌ڵه‌ی تۆ نیه، به‌لام که بۆ جاری
دووه‌م ده‌ستت بۆ برد و ماره‌که پێوه‌یدايت ئەوه هه‌ڵه‌ی خۆته و
نه‌ده‌بوو دوباره ئەو هه‌ڵه‌یه بکه‌يته‌وه.

هۆگرېوون:-

سروشتی مړوږ وایه کاتیک که سیکي زور خوشدهویت له ژيانی
جا نه و که سه (هاورئ یان هاوسه ر یان دایک یان باوک یان
مندال) بیت کاتیک، که زور گرینگی پیده دات و کاتیکي زور به و
دبه خشیئت له ژيانی و هه موو نهینیه کانی خوئی له لا باسده کات
نه و ده بیته هوئی هۆگرېوون و په یوه ستبونى به و که سه.

وايليديت نه گهر رږځيک نه و نه بينيت و قسه ی له گه ل نه کات
نه و ته و او ی رږځه که بېزار ده بیت و بیرى ده کات و هه مووکات بیر
له و ده کاته وه وه کاتیک، که نه خوشده که ویت یان توشی
رووداو یک ده بیت نه و ئارامی له ده ستده دات و دئی لای نه و
ده بیت، نه مه ش وایليده کات که بۆ ئارامکردنه وه دئی خوئی
داوای نه وه بکات که ببینیت و قسه ی له گه ل بکات، هه ر بۆ
نمونه چیرۆکی پیغه مبه ر یوسف کاتیک براکانی پیغه مبه ر
یوسف برپاری کوشتن یان دورو خستنه وه ی یوسفیان له
باوکیان دا به ئومېدی نه وه ی، که باوکیان هۆگریان بۆ یوسف
که م بیتنه وه زیاتر خوشه ویستی بۆ نه و ان ده ربېرئ.

به لام پیغه مبه ر یعقوب هۆگریه که ی بۆ یوسف له جاران زیاتر
بوو پیغه مبه ر یعقوب له دوری یوسف ده پارایه وه ده یوت:
خودایه رحم به پیریه که م بکه , خودایه رحم به زه لیلیه که م
بکه , خودایه رحم به ته مه نه زوره که م بکه , خودایه رحم به
لاوازیه که م بکه.

خودای گه ورهش وه لّامی یعقوبی دایه وه و فه رمووی: ئه ی یعقوب
سویند به گه وره یی و ده سه لّاتی خۆم , سویند به به رزی خۆم
به سه ر به نده کانمه وه ئه گه ر یوسف مردبێ بۆت زیندوو
ده که مه وه به لّی ئه وه یه هیژی خوشه ویستی و هوگر بوون.

به لّام کاتیك که ئه وکه سه له ده سته دات ئه واهه ست به روخان
ده کات چونکه به ته وای هوگری خۆی کردووی وای لّیده کات
قه ت له ییری نه کات مه رکا تیک باسی ئه وی له لا ده که ن و یاخود
یادگاریه کانی ئه وی بیریته وه ئه وکاتانه ی له گه لّ ئه وی به سه ر
بردوو ئه وای پێ تیکده چی و ده یخاته گریان.

مه ر بۆیه ئیمه ی مرۆف با دلمان گیرۆده و هوگری که س نه که یین
به لّام با هه موانمان خوشبویت، چونکه خوشه ویستی
نا تروخی نیت ئه گه ر هوگر بونی له گه لّ نه بیت.

پاراستنی ئەمانەت:-

کاتیڤ دوو کەس، کە دەبن بە هاوڕێی نزیکی یە کتر و متمانە ی
نیوانیان زۆر بەهێز دەبێت یە کتری زۆر باش دەناسن، ئەو
لە لایان ئاساییە، کە بە نرخترین شت یان باشترین شتیان کە
مەیانە لە لای ئەو ی دابنێت، وەك ئەمانەت بۆی بپاریزێت و
دڵنایە لەو هی، کە بە سەلامەتی جێدەهێڵێت و بە سەلامەتی
بە دەستی دەگاتەو.

مەركاتیڤ ئەمانەت لە لای کەسێك دادەنەیت پێویستە پەچاوی
مەندێك شت مەیه بیکە ی، وەك ئەگەری ئەو هی کە
ئەمانەتە کەت لە لای ئەو ونبێت یان بدزێت لە کاتیڤدا ئەو هیچ
تاوانێکی نیە.

و لەبەر ئەو هی متمانە ی تەواوی پێکدروو پێویستە باوەڕپشی
پێبکات، کە مەرجی بە سەهیدا هاتوو دیارە، کە خێری تێدا یە و
خودای گەورە لە کارەساتی گەورەتر پاراستویەتی واتە پێویستە
بروای بە قەدەری خودا مەبێت.

پێغمەبەری خودا (د.خ) ئەو وەندە دەست پاک و ئەو وەندە راستگۆ
بوو لە ناو خەڵکدا ناسرابوو بە (صادق الامین) ئەو وەندە دەست
پاک بوو بە رادەیه ک کە تەنانەت بێ باوەڕەکانیش ئەگەر
ئەمانەتێکیان هەبوا یە لە مائی پێغمەبەر (د.خ) دایان دەنا

تەنەت ئەورۇژەي كە كۆچىشى كىر بۇ مەدەنە ئالى كورى ابى
تالىبى لى دواى خۇى بە جىدەھىللىت لى گەل خۇى نالىا تەنەا بۇ
ئەوھى كە ئەو ئەمانەتەنەى كە لى لای ماوھ سبەى ئالى بىگىرئەوھ
بۇ خاوەنەكانىان.

مەبەست لى پاراستى ئەمانەت تەنەا مەبەستمان پارە نىيە
بەلك و پاراستى شوئىنىك وەك ئەمانەت يان پاراستى كەسىك
ئەوانە بەنرخترىن ئەمانەتن بۇ ئىمەى مرۇفەكان، ئەمانەت
جىدەھىللىرىت و دەبرىرىت.

كاتىك شتىك لى كەسىك وەردەگرى بۇ ماوھەكى كاتى ئەوا
دەبىتە ئەمانەت لى لای تۇ.

وھ باشتىن ئەمانەت پارىز ئەو كەسەىە كە ئەمانەتەكە رىك وەك
خۇى دەگەرئىتەوھ بۇ خاوەنەكەى.

نەيئى بېارىزە:-

مەريەكە لە ئىمە كاتىك كەسىك دىتە ژيانمان دەيىت بە ھاورپى
نزيك و پىكەو ەئاسودە دەبين و متمانەى تەواوى يەكتەر
بەدەستدین، ەز بەو ەكەين زۆرەى كاتەكانمان بەيەكەو ە
بەسەر بەين و زۆرتەين يادگارى پىكەو ەتۆماركەين، ەموو
نەيئى و پلان و كارەكانى خۆتى لەلا باسدەكەى ئەويش بەەمان
شيوە باسى پلان و كار و پرۆژەى خۆى لەلاى تۆ دەكات.

مەريەكەتان پىويستە، ەك چۆن نەيئەكانى خۆت
دەشارىتەو ەناتەوى كەس پى بزائىت و دەپارىتە بەەمان
شيوە دەيىت بۆ ھاورپىكەت و ابىت.

ئەگەر بە ەوى ەەر ەۆكارىكەو ەيىت رۆژىك لە رۆژان ھاورپىەتى
نېوانتا پچرا و لىكدووركەوتنەو ە، ئەو ەباشتەين و جوانتەين
رەفتار، كە پىويستە بىكەن پاراستى نەيئى يەكتەر، نەك دژايەتى
كردنى يەكتەر و بەكارەينانى نەيئى ھاورپىكەت ەك چەكىك لە
بەرامبەرى.

كاتىك كە تۆ نەيئى كەسىك دەشارىتەو ە و دەپارىتەى ئەو ە
خوداى گەورەش نەيئى ەيەكانى تۆ دەشارىتەو ە، بۆ ەەر
كەسىك ئەگەر ھاورپىشت نەبوو رەفتارىكى ەلەى كر دوو تۆ
ديتت و ەدانيپىدانا كارەكەى ەلەيە ئەو ە تۆ نايىت لەلاى ەيچ

كەس باسيبكهت بهلك و بوى بپوشه و پى بلىت رهفتارهكهت
مهلهبوو دووبارهى مهكهوه جاريكيتر، بهم شيوهيه ويژدانى
خوت ئاسوده دهكهيت و خوداش له خوت پازيدهكهيت.

خۆبه گهوره زانين:-

منهت كردن يان خو به گهوره زانين به سهر خه لكيدا، يه كيكه لهو سيفهت و رهفتارانهي، كه مروف ناشيرين دهكهن له لاي دهورو به ره كه يان.

مروفي خۆبه گهوره زان مه ميشه خو ي به جياواز ده بينيت له دهورو بهر و باشيه كان و خوشيه كان يان ته نها به شايه ني خو ي ده زانيت و خۆبه رسته، وه مه ميشه ترسي نه وه ي مه يه كه خه لكيت واته دهورو به ره كه ي لهو باشترين و زياتر چيژ له يان بينن و دلخوشبن.

وه پيوايه نه و قهت مه له ناكات و مهرچي نه و بيليت راسته، وه ته نها قسه ي خو ي ده سه لمينيت و گو ي بو راو بوچووني دهورو به ره كه ي ناگريت.

وه به قسه يه كي ئاساي تووره ده بيت و زوو مه لده چي ت، وه له په يوه ندي كو مه لايه تي ناو خيزان و خزمه كان سارد ده بيت و تيكه ل به كه س نابيت و ده بيته كه سيكي گوشه گير، وه مروفي خۆبه گهوره زان مروفيكي بي قه ناعه ته به مه موو شتيكي ساده و مه رزان پازينا بيت.

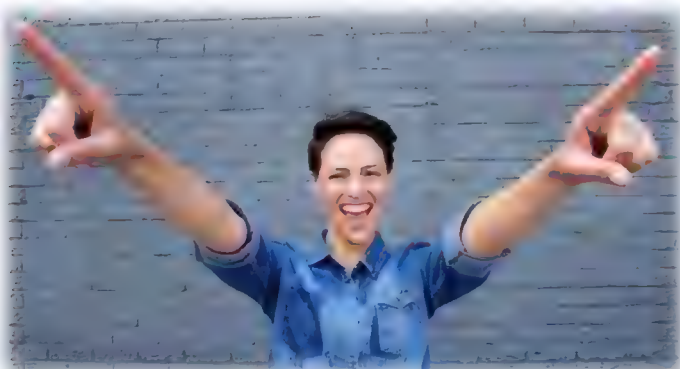
بو يه مه ركه سيك نه م تا يبه تمه نديه خراپانه ي تي دا مه بيت خه لكي خو ياني لي به دوور ده گرن و نا يانه وي ها وړپيه تي بكه ن.

ئەو كاتە دەبىنىت كە بە تەنیا لە ھەموو سەختىەكانى ژيان
جیھێل دراو ھ و ھیچ پێگە چارەى لە بەردەست نە ماو ە تاكە پێگەى
پەشیمان بوونەو ەىە.

بۆیە خودای گەورە لە قورئاندا باس لەو ە دەكات كە مرۆڤ
خۆبەگەورەزان نەفرەتى لێكراو ە چونكە سىفەتى گەورەى تەنھا
شاىستەى خودای تاك و تەنھاىە.

بۆیە ھەموو كات ئیمەى مرۆڤەكان پێویستمان بەو ەىە كە زوو
زوو سەیرى كى پەفتار و سىفەت و خووەكانمان بكەینەو ە تا
بزانین چى ھەلەمان ھەىە كە لەلای خودا و خەلكیش پەسند
نییە، تا بتوانین خۆمانى لى بپاریزین و ھەولبەدەین نە یھێلین لە
خۆماندا، ھەمیشە كە داواى شتێكمان لێدەكرێت كە بىكەین
پێوستە سەرەتا بزانیە كە ئەو كارەى تۆ دەىكەیت خودا پێى
خۆشە یان نا تاو ەك و تۆش بە گوێرەى ئەو ە بپار لەسەر
داواكارى كار و پىشەكەت بەدەیت.

چاوليکەرى:-

مەريەكە لە ئيمەى مرقۇقەكان حەزەدەكەين بىين بە خاوەنى
باشترینەكانى سەر ئەم دونياىە.

بەلام مرقۇق پيوستە بزانیٹ هیچ شتيك بە ئاسانى بە دەست
نايە، تەنها مەولدان و کاریگەرى خوت لە سەر گەيشتن بەو
شته دەبن بە هوکار تا زوو بە دەستیبهيت.

بوێە مەولمەدە چاو لە دەورو بەرەكەت بكەيت و بلایيت من بوچی
نیمە و ئەوان مەيانە جامە بەست لە هەر شتيك كە نرخيكي
زۆرى مەبيٹ لە پرووى مادديەو.

چاوليکەرى لایەنى خراپى زۆرە كە دەبيته هوى نائوميدي و
بيهيواى، ئەگەر تواناي بە دەستهيانانى ئەو شتەمان نەبيٹ، وە
دەبيته هوى دروستبونى كي شهى كۆمەلايەتى وە زۆر جار دەبيته
هوى تيكدانى شيرازەى خيزان و جيابونەوہى هاوسەرانی
ليدەكەويتهو.

لەگەل مەبوونى زۆر لایەنى خراپ لە سەر ژيانى تاك، چاوليکەرى
زۆر جار سوود بە مرقۇق دەبە خشيٹ لە پرووى مەنديك لایەنى
مەعنەويەو، وەك چاوليکەرى لە بەهيژکردنى پەيوەندى و
عيبادەت لەگەل خودا، يان چاوليکەرى لە لایەنى خویندەوہ
و خو پۆشنبيير کردن، يان چاوليکەرى لە خویندن بو

بەدەستەيىنانى نمرەى بەرز، يان چاوليىكەرى لە دۆزىنەوہى كار و
پشت بە خو بەستن و..... ەتد.

بۆيە مەركاتيىك ويستمەن لە يەكيىك لەم بوارانە خویمان بەمیز
بکەين، و بەو ئاستە بگەين، کە دەمانەوێت ئەو بەشتىن رینگا
چاوليىكەريە.

بەلام چاوليىكەرى لە بابەتيىك کە لەدەستت نيە لايەنى خراپى
زۆرە زۆرجار بەخۆت دەلييت من شکست خواردووم کردنى ئەم
قسە نەرييانە مرووف تووشى خەمۆكى دەکات.

گالته کردن:-

ئیمه‌ی مرؤف بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کتری بشکینین و که‌سایه‌تی یه‌کتر له‌که‌داربکه‌ین، هه‌ول ئه‌ده‌ین به‌ گالته‌ کردن به‌ به‌هرمه‌ندییه‌کان و به‌ گالته‌کردن به‌ لی‌هاتوویی و توانای کارکردنمان که‌وره‌ی و سه‌رکه‌وتنه‌کانی یه‌کتری نه‌هێلین له‌ پێش چاوی خه‌لك.

تیر له‌ دلی یه‌کتر مه‌گرن و توانج له‌ یه‌کتری مه‌ده‌ن ئه‌گه‌ر بۆ تۆ ته‌نها قسه‌یه‌که‌ و به‌س، ره‌نگه‌ بۆ به‌رامبه‌ره‌که‌ت له‌ت له‌ت بوونیکی گه‌وره‌بێت، ره‌نگه‌ قسه‌یه‌کی گالته‌ ئامیزی تۆ وا له‌ که‌سیك بکات ئه‌و شه‌وه‌ تا به‌یانی خه‌وی لێنه‌که‌وێت، وای لیبکات نانی پینه‌خوری.

دوور نییه‌ قسه‌یه‌کی تۆ مرؤفیک پرېکات له‌ ویستی تۆله‌ کره‌وه‌، ره‌نگه‌ قسه‌یه‌کی تۆ لۆچیکتر له‌ ناو چاوانی که‌سیکدا زیادکا و ره‌نگه‌ وا بکات تاله‌ مووه‌کانی زووتر سپی بین.

مه‌رگیز هه‌ول مه‌ده‌ به‌ناوی گالته‌کردن دلی که‌سیك وردوخاش بکه‌یت و رقی له‌ دلدا بچه‌سپینیت به‌رامبه‌ر به‌ خۆت، گالته‌ بکه‌ن و پبیکه‌نن و قاقا لێده‌ن به‌لام به‌ یه‌کتر نا.

ئه‌توانین له‌ جیاتی ئه‌وه‌ی گالته‌ بکه‌ین به‌ یه‌کتر، یه‌کتر پێش بخه‌ین.

وتنى يەك وشە وەك «تۆ زۆر جوانىت» بە كەسەك كە لە
ژياندايە زۆر باشتەر لەو ستایشانەى كە لە دواى مردنى
دەيكەيت.

يەك وشەى وەك «تۆ كەسەك زۆر باشى» باشتەر لە مەموو
ئەو شتانەى كە لە دواى مردنى ئەو كەسە خەمبارى بۆ
چاكەكانى دەردەبرپت.

يەك گۆل بدەيتە كەسەك كە لە ژياندايە، باشتەر لە مەموو ئەو
چەپكە گۆلانەى كە لەسەر گۆرەكەى دادەنرپن.

يەك وشەى «تۆم خۆش دەوى» مەموو دونيا دىنپت بۆ كەسەك
كە لە ژياندايە، نەك لە دواى ئەوەى كە رۆشتوو و لە خەيالتدا
پيپىلپيت.

ئەو خۆمانىن دەتوانىن بە بەكارمەينانى دەستەواژە جوانەكانمان
ژيان مانادارتر بكەين و لاى يەكتر خۆشەويستىن بەوشىوئە
ژيان جوان و گرنگ ئەبپت بۆ مەر يەكە لە تاكەكانى كۆمەلگە.

ئەنجامى پۈزلىدان:-

پۈزلىدان يەككە لە قىزەونتىن و ناشىرىنترىن سىفەتەكانى
مرۇف، دەبىتە ھۆى كەمبونەوہ و لەكەداربونى كەسايەتى، وە
دەبىتە ھۆى ئەوہى كە لەپىش چاوى دەوروبەرەكەت ناشىرىنترىن
و رقيان لىتبىتەوہ.

چونكە پۈزلىدان سىفاتى مرۇفى خوانەناس و ئەقل نا كاملە
مەريەكەمان ئەوہى ئەمرۇ مەمانە رەنگە بۆ سبەى لەدەستى
بدەين و خودا لىمان بسەنىتەوہ.

وہ رەنگە ئەوہى تۆ پۈزى پىوہ لىدەدەى حەز و ئاواتى زۆركەس
بىت، كە مەولدەدات بەدەستىبەيىت، بەلام لە تواناى ماددىدا
نيە، وەك تۆ بە ئاسانى بەدەستىبەيىت، بۆيە مەركەسىك
بيەويىت پۈزلىدات و خۆى بەگەرە بزانىت لەبەر ئەوہى خاوەنى
شتىكە كە دەوروبەرەكەى ناتوانن مەيانبىت ئەوا خودا
لىدەسىنىتەوہ و خىرى لىنابىنىت ئەگەر زووبىت يان درەنگ.

وہ پىويستناكات ئەوہى مەتە ئەوہى دەيكەيت و تايبەتە بە ژيانى
تايبەتى خۆت بە خەلكى نىشانىدەيت و باسىبكەيت،
مەمووكەس حەزدەكات خۆشترىن ژيانى مەبىت و ئەوہى ئاوات
و ئارەزوويەتى خودا زوو پىي بىەخشىت، بەلام خودا ئىمەى
مرۇفەكان دەخاتە ژىرتاقيکردنەوہكانى خۆى و دەيەهويىت

بزانیت، که کامه بهندهی دواى ئه وهى که شتیکی پیده به خشیت
له خوی دهگۆرپیت و پۆزی پپو لیده دات، وه کام بهندهی سوپاس
و ستایشی خودا دهکات له کاتی کدا خاوهنی ئه وه نیه، که
دهیه ویت مه یبیت.

بیرکردنه وهی مرۆفی خواناس به مشیویه که ده لیت "دیاره خودا
باشتر ده زانیت له مه بوون و نه بوونی ئه م شته یان ئه م که سه
له ژیانم" خوی گه وره له قورئاندا له سورتهی کهف باسی دوو
پیاوومان بۆ دهگێرپته وه که یه کێکیان سه رووته و سامانیکی زۆری
هه بوو و خودا منداڵی زۆری پێ به خشیبوو به لام ئه وی تریان
شتیکی وای پی نه به خشیبوو هاوپی ده و له مه نده که له خۆبایی
ببو به م هه موو سه رووت و باغ و مندا له به هاوپی هه ژاره که ی
وت من سه رووت و سامانم له تۆ زیاتره وه مندا ل و
خزمه تکاریشم له تۆ زیاتره کاتیک، که ده چوو ه ناو باخه که ی
ده یوت بپروا ناکه م هه رگیز ئه و سه رووت و سامانه م له ناو بجیت
وه باوه رپیش ناکه م که قیامهت به رپایی ' ده یوت ئه گه ر بگه ریتمه وه
بۆلای خوداش ئه و ا باشتر له م باخه م پی ده به خشیت هاوپی
هه ژاره که ی که زۆر ئیماندار بوو پێ وت ئایا تو بیباوه ری
به رامبه ر ئه و خودایه ی که تۆی له خۆل دروست کردوه پاشان
هه نگاو به هه نگاو دروستی کردی تا کو بووی به م پیاوه ی ئیستا
دواتر به هۆی لوت به رزی ئه م پیاوه وه خوی گه وره هه موو

سامان و بهروبومه که ی له ناو برد هیچ شتیکی بۆ نه مایه وه
که واته ئه وه دیه سه ره نجامی لوت به رزی و خو به گه وره زانی وه
هاورپی باش ئه وه دیه که له کاتی له پڕی لادان ده ته ینیته وه سه ر
رینگا و ناهیلای گومرا بی.

ئىرەيى بردن:-

بەشىك لە مۇڧقەكانى ئەم سەردەمە بوون بە رەخنەگرى نەزان
واتە بى ئەۋەدى ھىچ لە كارەكە يان لە بابەتە تىبگەن دىن رەخنەت
لەدەگرن، ئامانچى سەرەكەيان ئەۋەدى، كە ۋەك خۇيانت لىبگەن
ۋ بىرۋىخىن، كە سانىك رەخنە دەگرن، كە پىسپۇرپان لە ۋ كارە
مەيىت نەك ھىچ بەمەرىيەكەيان نەيىت ۋ تەنھا لەبەر ئەۋەدى
توانىۋتە سەرەكەۋتۋوبىت ۋ ۋەك تۇيان پىناكرىت ۋ ناتۋانن ۋەك
تۇبن، ھىچيان لەدەست نايە دىن رەخنە دەگرن.

ئىرەيى بردن يان بەخىلى بە ھاۋرىكەت دەيىتە ھۇى ئەۋەدى، كە
تۇ لە پەيۋەندى ھاۋرىيەتى شىكست بەيىنى، چۈنكە كاتىك تۇ
بەخىلى بە ئەۋ دەبەى واتە دانت بە ئەۋە داناۋە كە ئەۋ توانايەى
ئەۋ مەيەتى بۇ ئەنجامدانى ئەۋ كارە تۇ نىتە، ۋە كاتىك مۇڧ
ئىرەى دەبات ئەۋكاتە خۇبە گەرەزان ۋ لەخۇباى دەيىت، كاتىك،
كە ھاۋرىكەى باسى دەستكەۋتى سەرەكەۋتەنەكانى دەكات ئەۋ پىي
تۈرە ۋ مەراسان دەيىت، بۇيە مەركاتىك مەستىكرىد، كە دەتەۋى
ۋەك كەسىك بىت ۋ ناتۋانىت ئەۋە مەۋلەدە لىيىدۈركەۋىتەۋە،
بىيىت بگەرپىيت بەدۋاى بەمەرىكانى خۇتدا، چۈنكە مەرىيەكەمان
شارەزايى ۋ بەمەرىمەندىمان لەكارىك مەيە.

بۆيە ھەولبىدە بىدۆزىتە ۋە ئەۋكات دەتوانىت پەرەى پىبدەيت و
تېيدا سەركەۋتوبىت ۋە چىتر بەخىلى بە دەۋرۋبەر و ھاورپىكانت
نابەى.

کات:-

کات به گرینگترین پیوهر داده نریت بۆ بریاردان له سه ر داهاتوو و له سه ر کیشه کان و له سه ر مرؤفه کان.

ئیمه ی مرؤف کاتیك هه سته ده کهین که پشگوئ خراوین یان گرینگ نه ماوین سارد ده بینه وه له په یوه ندی ه کان، کات به شی هه موو شتیك ده کات وه ئه وان ه ی بۆتۆ کاتیان نییه راستیه که ی ئه وه یه، که هه ستیان بۆت نییه.

هه ولمه ده به زۆر بجیته دلی که سه وه، چونکه ته نها له نرخی خۆت که مده بیته وه.

کات به خشین و گرنگی پیدان ئه چیت ه یه ك قابله وه ئه ویش مانای خۆشه ویستیه، خودای گه وره سویندی به کات خواردوو ه که چه نده گرنگ و به هاداره که نابیت به کار و به که سی بیسود ببه خشری و به فیرو بدریت، وه مرؤفی ئاقل و ژیر هه می شه سه ره تا کات داده نیت بۆ کار و که سه گرنگه کانی ده وروبهری.

کات به خشین به کاریك، که سه ره تایه و یه که مجاره تاقیده کریت ه وه ئه زموونه، مرؤفیش له ئه زموونه وه زۆر شت فیرده بیت و زۆر مه له ده کات که بۆ جاریکیتر دووباره ی ناکاته وه. وه کاتیك تازه مرؤفیکیتر ده ناسیت به پپی کات له خوو ره وشتی ئه وکه سه شاره زا ده بیت باشه و خراپه ی بۆ ده رده که ویت، که ئایه هاوړپیه تی کردن و مانه وه ی له گه ل ئه و که سه کاریکی باشه

یان له بهر نه وهی پیکه وه ناگونجین و خالی جیاوازی و شیوازی بیرکړنه وه یان جیاوازه پېوېسته کوټای به و په یوه نډیه بهین. وه ده زانین مړوف کاتی رابردوی هیه، که به سه رچووه و تیپه پوه و له وکاته دا زور کاری کردوه، که له وانه یه لی په شیمان بیت و دوو باره ی نه کاته وه وه زور کاریش هیه کردوتی و له ئیستادا شانازی پوه ده کات بو نمونه له وانه یه کاره که داهینان بیت یان قازانچی کار بیت یان بردنه وهی خه لات یان یارمه تیدانی که سیك، که چاکه هاتوته وه پښگی.

زور کات ئیمه ی مړوفه کان ئاوات به وه ده خوازين، که نه گهر کات گه رابایه وه نه وهی پېوېستبوو بیکه ین ده مانکرد بو نمونه که سیك که دایکی یان که سیکی ئازیزی له ده ستداوه ده لیت، نه گهر کات گه رابایه وه زیاتر لای ده مامه وه زیاتر رېزم ده گرت زیاتر خوشه ویستیم پیده به خشی هه موو نه م قسانه، که ده کړیت ته نها ده بیت به خوژگه و داری خوژگه ش بن بهره.

ته نیایی:

مرؤف که ههستی ویستن به ته نیای له لا دروست ده بیت
هه میسه له ئاوه دانیه کی رۆحی و دلی گه وره وه جهیلدراوه، یان له
بیرکردنه وهی فراوان و تیژره و ئه وهسته په ره ی سه ندووه،
کاتیك که ته نها ویستی که سانی ده وره بهر ده توانن چاکمان
بکه نه وه، به لام که بوو به خوو که بوو به پیویستی ناتوانیت
ده سته برداری ئه و رۆحیه ته بیت که ته نها به خه یال ده ته ویت،
ته نها پیویستیت به خۆته ئه وهی ده ته ویت به دهستی بهینیت
ته نها بوخۆت ده ویت ئه وهی ده ته ویت لیت نزیك بیت ته نها
ده ته ویت خۆت بیت، کاتیك به س خۆت نیت و خه لکانی
ده وره بهر هه ولێ نزیکونه وهت ئه دهن ئه وای بیده نگ له گه لیان
کات به رنده کهیت که سایه تیت ده بیته جیگای پرسیار چونکه
هیچ قسه یه که به باش و به خراب له تو نابستن هیچ
هه لسوکه وت و هه لویستیك له تو نابینن ئه وهی ده یبینن ته نها
زه رده خه نه یه کی نادیاره.

خۆزگە:-

خۆزگە دەكرا بۇ جاريكېي بەپاستى يەكتىرمان قبول بكدرايه،
خۆزگە دەكرا به دليكي نه شكاو نازار نه دراو چاوپوشيمان له
ههله يەكتىر بكدرايه، خۆزگە كۆتاي بهو چاوهروانييه بهاتايه
كه به پهرووش و تامه زرويه وه نه ته ويت پۆزه كه بيت، خۆزگه
مروف كرده وه كانى زياتر بووايه له قسه كانى، خۆزگه دل پاكي
دهستى له سهر مروف هه لده گرت نه و كاته ي كه كه سانى خراپ
هه ولى نزيك بوونه وهى نه دهن، خۆزگه ساويلكه يمان كه مته
تووشى هه لهى ده كدين به رامبه ر به باشتىر نه كانى ژيانمان،
خۆزگه ئيتير پيوست نه بايه بمانوتايه خۆزگه!!، ژيان به هه موو
ناخوشى و خراپى پۆزه تاريكه كانى پۆژانى پر له سهركه وتن و پر
له دهستكه وت و پروناكييان ليوه به ره مه ديت، مه روخى
شكست يان له دهستدان باشتىر به مروف ده به خشيت بويه
به هيزبه به رانبه ر ناخوشى و سته مى به نده خراپه كان.

ترس:-

ترس دوزمنیکی ناوہ کی نیو ناخی مروّفہ کانہ ئامانجہ نزیکہه کانى لى
دوور دهخاته وه, کاره ئاسانه کانى له لا قورس دهکات , توشى
شلّه ژان و دلّه پراوکى دهکات , نه و ترسه ناوه کیهى تیکدهرى
ژيانى ههريهك له ئيمهيه له ناوى ببه به دورکه وتنه وه له
بیرکردنه وهى قول و نزيکبوونه وه له ههولدانىکى پر هيو , مروّف
کاتیک زالبوو به سهر ترسدا دهگاته ئهوپه پرى دلخوشى, به لام
کاتیک ترس به سهريد ا زال دهبيت ئهوا دهبيت به هاوپيه کى
ئاموژگاریکه هه له کانت فيردهکات تا دووباره روونه داته وه ترس
ههستىکى خو نه ويستانهيه که به هوى پاله پهستوى دهووبه ر
و گریمانه خراپه کانى ناخمانه وه دروست دهبيت.

قەدەر:

زۆر جار ئىمەى مەرۇفەكان دەگەينە ئەوپەرى نائومىدى لە چارەسەر بوونی كىشە گەرەكانمان، لەپر، خودای گەرە چارەسەر ئىكى گونجاو و ئاسان دەنئىت و ئەو موعجىزەمان نىشاندهات كە ئىمە بە شتىكى ئەستەممان دەزانی، ئىمە بەوە فىرین كە پىشبینى قەدەرى خودا دەكەين، هەر زوو لەناو كىشە ئالۆزەكانى ژيانمان نوقمەدەبین و خۆمان بە دەستەووە ئەدەین، گەر تۆزىك هیوا و كەمىكىش متمانه لە خۆماندا بچىنین قەدەرى خوداش بەو جۆرە دەبىت كە لە دلى خۆمان دامنناو.

ثيّرستى ناوەرۆك

- 4 پېناسى كتيب:
- 7 پېشه كى:
- 8 ھاوړۍ.
- 10 ھونمړى ھاوړۍ گرتن:-
- 15 چۆنيه تى ھاوړۍ گرتن:-
- 17 چۆنيه تى متمانہ كړدن يان به ده ست ھينانى متمانہ ھاوړيكت:-
- 19 پايه گانۍ ھاوړپيكت:-
- 22 راز و نيازى ھاوړپيكت:-
- 24 وهفای ھاوړپيكت:-
- 26 ھاوړۍ ده بيتہ ھوکار يو سرکه وتنه کانت:-
- 28 ببه به ھاوړپي رۆژه ناخوشه کان:-
- 30 رق و کينه:-
- 32 راوړښت كړدن:-
- 34 ئيرپيۍ بردن به سرکه وتنى ھاوړيكت:-
- 36 ھولدان يو فيربوون له ھاوړيكت:-
- 38 کاريگري ھاوړپي ديندار و خواناس له سر ھاوړيکۍ:-
- 41 کوپيکراوى کهسانيتر مبه:-
- 43 توانا کانت به کم ممرانه:-
- 45 هميشه به ئوميدوه له کيشه کان پروانه:-
- 47 متمانہ ناوه کى:-
- 48 به به که سټکى ساده:-

7: پيشه کی

8ہاوری

10 ہونمیری ھاوری گرتن:-

15 یونیہتی ہاوری گرتن:-

چونیهتی متمانه کردن یان به دهست هیئانی متمانهی هاوریکهت:- 17

19بایہ گانی ہاور پیتے:-

راز و نیازی هاور پیمتی:- 22

24 وہ فای ہاور پیتے :-

26 ھاوری دہیتہ ھوکار بو سمرکہوتنہ کانت:-

بہ بہ ہاورپی رۆژہ ناخۆشەکان:- 28

رق و كينه:- 30

32 راویث کردن :-

34-: ئېرەبىي بىردىن بە سىمىرگەوتىنى ھاورىگەت:

36 ھەولداڭ بۇ قىر بون لە ھاور يكتە:-

38 کاریگری هاورپی دیندار و خواناس لمسر هاوریکهی:-

41 كۆيىكرەۋى كەسانىتەر مەھە:-

43توانا کانت به کم موزانه:-

45 هه‌میشه به ئومێدوه له کێشه‌کان بڕوانه:-

47متمانہی ناوہ کی:-

48 بے بہ کھسٹکی سادہ:-

- 50 بېه به كەسېكى پاستگۆ:-
- 52 بېه به كەسېكى يارمەتيدەر:-
- 54 لەم ژيانە ئامانجەكەت ديار يېكە:-
- 56 ھۆكاری مردن لەدايك بوونە:-
- 58 خۆشەويستى:-
- 60 ئاسودەيى:-
- 62 ئارامگرتن:-
- 65 لىيور دەيى:-
- 67 ھۆگر بوون:-
- 69 پاراستنى ئەمانەت:-
- 71 نەينى بپاريزە:-
- 73 خۆبە گەورە زانين:-
- 75 چاولېكەرى:-
- 77 گالتەكردن:-
- 79 ئەنجامى پۆزلىدان:-
- 82 ئىرەيى بردن:-
- 84 كات:-
- 86 تەنيايى:
- 87 خۆزگە:-
- 88 ترس:-
- 89 قەدەر:

